

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... .. 36 kor.
Fél évre ... .. 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... .. 3 kor.

Nyitási közlemények
m. sz. 110013 1917.12.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, december 4.

Ukáz a gyomor ellen.

Lesújtó hírt jelent ma este egyik budapesti tudósítónk. Hadik közéleti miniszter rendeletet adott ki, hogy Aradon és környékén a legszigorubb rekvirálás ejtessék meg. A liszt és gabonaneműek felkutatása, fővárosi munkatársunk közlése szerint idegen rekvirálók által, katonai erő igénybevétele mellett történik és kiterjed a magánháztartások padlásaira, pincéjére, éléskamrájára, szóval mindenüvé, ahol a szerencsétlen városbeli ember elteheti a maga keservesen összegyűjtött télirevalóját. A rendelet utasítást ad a rekvirálóknak, hogy a megengedett mennyiségen felül egy kilogrammnyi élelmiszer se maradjon a háztartásokban. Ez a miniszteri ukáz, természetesen, nemcsak Aradra és környékére vonatkozólag adatott ki, hanem bizonyára az ország egész területére.

Aradon egy helyi bizottság a minap már ellátogatott néhány ház éléskamrájába és ezek a vizitek olyan izgalmat okoztak, hogy annak hatását látva, valamelyik embereséges helyi hatóság beszüntette a további zaklatásokat.

Ami most következik, arra az aradi hatóságoknak ingerenciája nem lesz. Annak embertelen, méltánytalan és felháborítóan igazságtalan voltát odafönn kell megérteni, ahol a rendelet született. Helyesnek, sőt elengedhetetlennek tartjuk, hogy düljék fel az arra hivatott rendőri közegek mindazokat a magtárakat, ahol gabonaneműeket halmoznak fel spekuláció céljából; célszerű és igazságos, ha kimennek a falvakba és felbontják a tejből, vajban fürdő parasztok vermeit: mert a rekvirálásnak ez a módja országos érdek.

De felháborító és visszataszító az elkövetésnek az a szatocs rendszere, mely a városi háztartások csénevezés készleteire éhes; mely zsebmérleggel jár házról-házra és elviszi a városi ember szája elől azt a néhány kiló lisztöbbltet, melyből talán naponta jutna egy karaj kenyér a rosszul táplált városi gyermekeknek a jövő hadsereg aszfalton nő, vézna katonáinak.

A városi közönségnek tényleg megvan az a szokása, hogy beszerez, ha tud, valamivel több lisztet, mint amennyit az ország élelmiszeri tudorai receptbe foglaltak számára. Ezt a rossz tulajdonságot azonban nem inkvizitori házkutatással kell kiverni belőle, hanem jobb és rendszeresebb közéleti megfigyeléssel. Méltóztassanak elhinni, szívesebben enne az én kis gyermekem fölvaltva burgonyát, lencsét, káposztát, paszulyt, vajot és turót, mint folyton csak kenyeret. Azt a kis lisztöbbltet, amit elhurcolnak majd a kegyetlen rekvirátorok, készséggel felcserélném husra, szalonnára, cukorra, zsirra. De az isten szent szerelméért, éhen csak nem

halhatunk! Nincs a Kis spájszunkban más, csak liszt. Ha a gyerek hust kér: kenyeret kell adnom; ha kávé kér: kenyeret kell adnom. Mindig csak kenyeret.

És most ezt is elviszik tőlem.
Hadik kegyeimes ur drákói rendeletén szeretnék korigálni egy kissé. Helyes, jön a házkutató bizottság és vigyem el minden szem búzát, amivel több van nálam a megengedett mennyiségnél. De kísérje a bizottságot néhány jól megrakott szekér s adjanak készpénz ellenében mindabból, ami nálam

hiányzik. Ne csak azt kutassák, hogy mit van, hanem kutassák azt is, hogy mit nincs. És akkor rá fognak jönni, hogy kellene lenni nálam néhány mázsa burgonyának, káposztának, több kiló zsirnak, cukornak és mi-egyébnek. Ez azonban mind nics. Ellenben van egy mázsányi tilosan vett búzám. Ezzel kell pótolnom minden hiányt, ezzel kell bő-
tönnöm minden éhező száját.

Vegye el tőlem, ha van lelke hozzá, közéleti miniszter Ur!

Megkötöttük a fegyverszünetet.

(Negyvennyolc óras felmondás.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, december 3. Hivatalos jelentés. A legutóbbi napokban az orosz arcvonal számos szakaszán, hadosztályról hadosztályra és hadtestről hadtestre fegyvernyugvás létesült. Egy orosz hadsereg a Pripjät-területén a szövetségesek szemben álló parancsnokságával formális fegyverszünetet kötött. Egy orosz küldöttség tegnap át-
lépett vonalainkon, hogy a szövetséges hadseregek meghatalmazottaival az egész orosz arcvonalon kiterjedő fegyverszünetet kössön. Az orosz harcúterén és Albániában nincs ujság. A vezérkar főnöke.

Berlin, december 3. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti: Keleti harcúterén: Az orosz arcvonal számos szakaszán hadosztályról hadosztályra helyi fegyvernyugvás létesült. Egy orosz hadsereggel a Pripjät-területen egészen a Lipától fekvő vidékig és több vezénylő parancsnoksággal fegyverszünetet kötöttünk. További tárgyalások folyamatban vannak. Egy orosz küldöttség beérkezett Lipót bajor herceg, vezértábornagy parancsnoklási körletébe, az általános fegyverszünet megkötése céljából. Macedon arcvonal: Nem volt nagyobb harci cselekmény. Olasz arcvonal: Nincs ujság. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti a keleti harcúteréről: Az orosz arcvonal számos szakaszán hadosztályról-hadosztályra helyi fegyvernyugalom létesült. Az egyik orosz hadsereg a Pripjät vidékén egészen a Platól délre terjedő vidékig és több orosz főparancsnokság fegyverszünetet kötött, a további tárgyalások folyamatban vannak. Az orosz küldöttség Lipót bajor herceg vezértábornagy parancsnoksági körletébe érkezett az általános fegyverszünet létesítésére.

A sajtóhadiszállásról jelentik, hogy a Lipót bajor herceg tábornagy hadsereg arcvonalának körletében megkezdődő fegyverszüneti tárgyalásokon

az osztrák-magyar hadvezetőséget külön meghatalmazott magasabb rangú vezérkari tisztek képviselik. Az orosz küldöttség, amelyet tegnap délután 4 óra 30 perckor fogadtak vonalainknál, innen még este tovább utazott a tárgyalások helyére.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: 1917 december elsején megállapodást történt az orosz hadsereggel a Pripjät déli partjától déli irányban a Lipától délre fekvő területekig elhúzódó arcvonalon elrendelendő fegyverszünetre nézve.

1917 december 2-án, este 10 órakor ezen a szakaszon megszüntettek mindenféle állenségeskedést. Megállapodások kötöttek, melyek a két vonal között való közlekedésre, csapateltolásokra, a munkákra és a repülők tevékenységére irányulnak. A fegyverszünet felmondására legalább 48 óra időközöt állapítottak meg, melynek lejárata előtt az állenségeskedést megkezdeni nem szabad.

Bécs. A Berner Bund jelentése szerint az 1600 kilométer hosszú fronton álló 12 hadsereg magáévá tette az annexió és kárpótlás nélküli béke formuláját. Ehhez az orosz ezredek a kaukázusi csapatok is hozzájárulnak.

Stockholm. Az ukrán csapatok főparancsnokságát Petlura átvette. A délnyugati front főparancsnoka és ezen frontnak katonai bizottsága elismerték az ukrán kormányt. Petlura az összes ukrán katonáknak, akik az északi frontrészen vannak, körülbelül 360 ezer embernek, megparancsolta, hogy azonnal térjenek vissza szülőföldjükre.

Stockholm. Az ukrán hadseregből az összes orosz és angol tiszteket elbocsátják. A tisztek Kurszkban gyülekeznek páncél autók védelme alatt. Besszarábiában a katonai bizottság kikiáltotta a függetlenséget.

Bern. Mig a francia nyelvű svájci sajtó nagyrésze orosz árulásról beszél, addig a többiek remélik az ententere nézve kedvező fordulatot. Főképpen pedig a párisi konferenciától várnak kedvező eredményt. A német nyelvű svájci lapok az általános béke nagyjelentőségű állomásának tekintik a tegyverszünetről való tárgyalást. A Berner Tagblatt szerint előrelátható volt, hogy a központi hatalmak, amelyek legelőbb nyilatkoztatták ki békés hajlandóságukat, hozzá fognak járulni az orosz ajánlathoz. Most tehát Oroszországra nézve elmúlik a háborus borzalmak nehéz ideje. A fegyverszünet valóságossá válik és követni fogja a békekötés.

Stockholm. Duchonin főparancsnokhoz intézett fenyegető jegyzéke dacára, amely Oroszország minden ré-

szében kedvezőtlen hatást szült, hogy Lenín és Trotzki erélyesen folytatják békeakciójukat.

Stockholm. Haparandai jelentés szerint a bolsevikiek a moszkvai állambankból egy fél milliárd aranyat vettek ki.

Bern. A francia lapok részletesen tárgyalják a párisi konferencia ügyét. A konferencia a lapok értesülései szerint az orosz néphez intézendő proklamációval foglalkozik. A lapok intik a kormányt, hogy óvakodjék az orosz néppel való szakítástól, mert a nép akkor a maximálisták hatalmába kerül. A Radical azt kérdezi, mit szándékoznak tenni a nyugati hatalmak, hogy biztosítsák azt a 40 milliárdot, amelyet Oroszországnak kölcsönöztek. A L'Oeuvre követeli, hogy minden katonai, diplomáciai és gazdasági intézkedést tegyenek meg az oroszországi események további fejlődésének megállítására.

Delegációk elhalasztása béketárgyalások miatt

(Az alakuló ülés. — Czernin grófnak el kell utaznia.)

(Telefon.) Bécs. A magyar delegáció alakuló ülése ma délután négy órakor kezdődött a magyar Házban. Az ülés eredetileg öt órára volt tervezve, de a külügyminiszter kérésére 3 órára hívták össze, még pedig arra való tekintettel, hogy este 6 órakor fontos közös miniszteri tanácskozás volt tervbe véve. Hogy azonban Wekerle Sándor miniszterelnök és a delegátusok nagy része csak délután két óra után érkezett Bécsbe, az ülés megkezdését elhalasztották 4 órára.

Politikai körökben az a hír járta ma délelőtt, hogy Czernin gróf külügyminiszter expozéja után a delegációt hosszabb időre, esetleg márciusig elnapolják. Az elnapolást az orosz kormányval való béketárgyalásokkal-hozzák összeköttetésbe. A külügyminiszter holnap délután mondja el expozéját a delegáció külügyi albizottságában. Annak is híre járt, hogy Czernin gróf már a külügyi albizottság holnapi ülésén se fog megjelenni. Ez esetben Gratz Gusztáv külügyi osztályfőnök fogja felolvasni a külügyminiszter expozéját. Más oldalról eredő értesüléseink szerint abban az esetben, ha nem következnek be az elnapolás, a delegáció ülészése nem végződik be oly gyorsan, mint a kormány eredetileg tervezte, hanem karácsonyig is elhúzódik, sőt esetleg január havába is átnyúlik. Az osztrák delegációban ugyanis előreláthatólag hosszabb vita lesz és a magyar delegáció záró ülését csak az osztrák delegáció tanácskozásainak befejezése után tarthatja meg.

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor, miniszterelnök délután 3 órakor érkezett meg Bécsbe. Vele jött Batthyány Tivadar gróf és több delegátus. A magyar delegáció délután 4 órakor tartotta meg alakuló és megnyitó ülését a Magyar Ház delegációs termében, ahol a delegátusok között megjelent Czernin Ottokár gróf külügyminiszter, Burián István báró pénzügyminiszter, Stögen-Steiner hadügyminiszter, Rodler tengerészeti parancsnok, a magyar kormány részéről Wekerle miniszterelnök, Zichy Aladár gróf és Batthyány Tivadar gróf. Wekerle 4 óra után nyitotta meg az ülést, felkérte a delegáció tagjait, hogy válasszanak korelnököket és korjegyzőt. Harkányi Frigyes bárót korelnökké, Windischgrätz Lajos herceget korjegyzővé választották meg. A jegyző felolvasta a főrendiház és képviselőház átiratát

a delegáció kiküldése dolgában. A korelnök elrendelte a szavazást, elnökké Khuen-Héderváry Károly grófit, alelnökké Zichy János grófit, háznaggyá Pap Géza bárót, jegyzökké Rudnyánszky József bárót, Voinich Sándor bárót és Werner Gyulát választották meg. Ezután Khuen-Héderváry elfoglalja az elnöki széket, kijelenti, hogy kötelességének fogja tartani, hogy tisztelt pártatlanul töltse be.

— Mielőtt munkánkhoz fognánk, — ugymond — engedjék meg, hogy a magyar nemzet hagyományos hűségének adjak kifejezést, amikor Isten áldását kérem koronás királyunk IV. Károly király Öfelségére.

Az elnök az utolsó mondatnál felállt és a delegátusok állva hallgatják meg a királyról szóló részt és lelkesen éljenzik a királyt.

Elnök közli a miniszterelnök átiratát, a mely szerint a király holnap délelőtt, 11 órakor a bécsi Hofburg szertartási helyiségének titkos tanácsosi termében fogadja a magyar delegáció tagjait. Felolvastatja a közös miniszteriumok részéről beérkezett átiratokat, amelyben közlik, hogy a magyar delegációkban ez ügyben kik fognak felszólalni.

A közös külügyminiszter helyett Gratz Gusztáv osztályfőnök, Ambrózy Gyula rendkívüli követfelhatalmazott fognak nyilatkozatot tenni. Felolvassa a külügyminiszteri székben legutóbb beállott változásokat. Felolvassa a hadügyminiszter átiratát, hogy Njegován Miklós tengernagy, tengerészeti parancsnok hajórajparancsnoki minőségében a hadi helyzet következtében a tengeri arcvonalon kénytelen tartózkodni és ezért Rodler József képviseli őt. A közös pénzügyminiszter részéről adandó felvilágosításokat Szalay László dr. osztályfőnök fogja megadni, illetve Bosznia-Hercegovina részéről Klimburg báró és Kuhroat Károly osztályfőnök. A legfelsőbb számvevőség képvisletével, amelyben Plesner Ernő számvevőségi elnök azt nem tartja magának fenn, Krenóczy Nagy József osztályfőnököt és Tartold Bélát, a hadügyminiszter pedig Dáni Béla vezérőrnagyot bízta meg, hogy a delegációban nevében felszólaljon. Ezután megalakították az albizottságokat.

Ezután Burián István báró közös pénz-

ügyminiszter betérjesztette úgy a jövő évi, mint a háboruban a delegáció ülésének hiánya miatt elmaradt költségvetéseket és zárszámadásokat.

Az elnök felhatalmazást kér, hogy ha a bizottságok jelentéseiket betérjesztik, az országos bizottság ülésére akkor egybehívassa a delegátusokat. Felkéri a delegátusokat, hogy holnap délelőtt 10 órakor a Magyar Ház delegációs termében gyűljenek össze, hogy onnan együtt vonuljanak a Hofburgba Öfelsége elé. Végül közli, hogy holnap délután 4 órakor a külügyi albizottság ülést tart, amelyen Czernin gróf külügyminiszter előterjeszti expozéját. Szerdán délelőtt a hadügyi, délután a tengerészeti és csütörtökön délután a pénzügyi albizottság ülésezik.

A textil-gyár közgyűlése. (Kiállítás a vállalat gyártmányaiából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad gyáriparának fejlődésében jelentékeny helyet biztosított magának a „Hungaria” textilgyár r. t. A vállalat aránylag rövid fenállása óta nagy fellendülést vett, amely körülmény elsősorban annak a nagy körültekintéssel irányított kereskedelmi és technikai vezetésnek érdeme, amelyet egyrészt Loránt Emánuel kereskedelmi igazgató a maga modern széles üzleti látókörével, másrészt pedig Jap D'Heer műszaki igazgató az ő kiváló szaktudásával biztosítottak az intézetnek.

A textilgyár r. t. vasárnap délelőtt tartotta meg az évi közgyűlést az Aradmegyei takarékpénztár helyiségében Neuman Adolf báró elnöke alatt. A közgyűlés megnyitása előtt a gyár inventóziós igazgatói bemutatták a vállalatnak papíros felhasználásával készült ipari termékeit. Az érdekes kiállítás kellemes meglepetést szerzett az egybegyűlt részvényeseknek. Az ülés megnyitása után az elnök a jegyzőkönyv vezetésére Mandl Vilmos dr., annak hitelesítésére Múlek Lajos dr. és Tenner József részvényeseket kérte fel. Az igazgatóság jelentését Loránt Emánuel vezérigazgató olvasta fel. Elmondja a jelentés, hogy az üzemet kénytelen volt a gyár majdnem teljesen papírtonal, illetve papírszövet gyártására átförmálni, s nagy anyagi áldozattal és beruházásokkal tekintélyes produkeit ért el. A termelés túlnyomórészt közvetlenül a hadseregnek szállították és reméli, hogy dacára a folyton feltorlódo nehézségeknek, az üzem fentartásáról továbbra is sikerrel gondoskodhatik az igazgatóság. Jelenti, hogy a hadsereg kielégítésére szolgáló ruházati cikkek gyártására a hadvezetőség állandóan kizsátsai gyapotot utal ki a vállalat részére.

A számadásokból kitűnik, hogy az intézet 450.881 koronát fordított beruházás leírására, miáltal az értékesítkenési tartalékalap több mint másfél millióra emelkedik. Az 1916—17 évi tiszta nyereség 301.913'68 korona, melyből a részvénytőke 5%-os kamatja 110.000 korona, az igazgatóság jutaléka 17.000 korona, az általános tartalékalap növelésre 120.000 korona, 1% felülosztalékra 22.000 korona, hadi jótékonyági célokra 10.000 korona fordítottak. Az intézet szelvényer a vállalat pénztáránál, vagy az Aradmegyei takarékpénztárnál 30 koronával váltatnak be.

A részvényesek a jelentést egyhangulag tudomásul vették.

A szép üzleti eredmény, melyet a textilgyár felmutat annál inkább kiemelendő, mert a háboru okozta anyaghiány elsősorban sújtotta a textilgyárakat és Loránt Emánuel vezérigazgatónak nem csekély találékonyságára volt szüksége, hogy a vállalat üzemét a háborus körülményekkel harmoniába tudta hozni és a gyapot teljes hiánya dacára, a részvényesek legmesszebb menő igényeit is kielégítő eredményeket mutatott fel.

Kibékülés Nagy Ferencnél.

Az államtitkár tervvel Araddal. — Barabás Béla és Varjassy Lajos együttműködése. — Fővárosi tudósítónktól. —

Nagy Ferenc államtitkárnak Barabás Bélához intézett levele elintézte most már azt az incidenst, amely annyi szóbeszédre és kommentárra adott alkalmat. Akik tisztán akarnak látni, azok tisztán is látnak e levél után, amelynek előzményeit és megszületését, ha egyéb nem is követi, csak az, hogy Aradon több és jobb ennivaló lesz ezután, mint volt eddig, akkor is igen hálásak lehetnek az aradiak, annak, aki a levelet írta és annak is, akinek az íródott.

A levél előtt és a levél körül lejátszódtó komplikációkban benne éltem, mint az eseményeknek egyszerű krónikása és mint mások szavainak íródeákja. A beszédek és a cselekedetek körül sok érdekes dolgot láttam és figyeltem meg. Aradot bizonyosan érdekelni fogja az a sok jelentéktelennek látszó és mégis finom momentum, amelyeknek visszaadására az incidens és a zavarok elsimulása után ime vállalkozom. Talán ezek után tisztábban is látnak.

Az érdekes riport Barabás Béla pesti lakásán kezdődik, de erről már írtam. Itt diktálta le a főispán ama nevezetes nyilatkozatot. A nyilatkozat meg is jelent, másnap azután napvilágot látott az államtitkárnak egy dementáló kijelentése, amelyet Aradról telefonon olvastak fel nekem és amelyek ügyében csütörtökön korán reggel már Nagy Ferenc előszobájában voltam. Az államtitkár a sajtó munkásaival szemben rendkívüli módon előzékeny és udvarias, igazán nyugat-európai nagy koncepciójú államférfi, aki átérzi és méltányolja azt a fontos szerepet, amelyet a sajtó ma betölt. Jóllehet sokan várakoztak az előszobában, az államtitkár nyomban fogadott. Felolvastam neki ekkor az ő nyilatkozatát, egyben pedig megmutattam azt a nyilatkozatot is, amelyet Barabás Béla tett előttem és amelyet az államtitkár ur először ekkor látott nyomtatásban. Hosszasan elbeszélgettünk a kérdéstről, nem kaptam felhatalmazást rá, hogy a beszélgetés lefolyását reprodukáljam, így tehát csak annyit írok meg, hogy megállapodtunk, hogy én délután ismét felkeresem a méltóságos urat. A délutáni találkozón önméltósága megkért: jönnék el este a Hungáriába, ahol ő az alkotmánypárt vacsoráján vesz részt.

Érdekes lokalitás volt mindig a Hungária étterme, különösen érdekes azonban ma, ezekben a zürzavaros politikai napokban. A földszinten hosszú asztal mellett munkapártiak ülnek, Klébelsberg Kuno gróf izgatottan nézi át a lapot, Farkas Pál új szenzációkat hoz és a munkapárti asztal barátságosan köszönti a tulsó oldalon levőket, akik a feljebblevő helyiségbe igyekeznek. Jönnek egymás után Apponyi Albert gróf, aki vendég, azután Wekerle Sándor a miniszterelnök, Andrássy Gyula gróf urak szmokingban, egy csillogó egyenruhában, a cigány hajlong, Hübner ur, aki afféle rendezői tisztet tölt be itt, hosszú gerokkjában sietve huzza széjjel a nehéz bársony függönyöket. Pincérek vakító plaztronban sorban viszik be a tálakat, nincsen vége a vacsorának, de amikor Nagy Ferenc meglát, bocsánatot kér a társaságtól és az újságíró felé siet. Még

én kérem a méltóságos urat: vacsorázzék meg előbb, ráértünk azután is beszélgetni.

Vacsora után Nagy Sándor doktossal felmegyünk az alkotmánypárt vacsorázó helyiségébe és félreülünk az államtitkár urral. Én megmondom őszintén: Aradon kíváncsiak nagyon arra, miként nyilatkozik erről a bonyolult ügyről Nagy Ferenc dr.

Az államtitkár ur nyilatkozatot kezd diktálni. De két mondat után abbahagyja.

— Talán előbb mégis beszélnek Barabás Bélával — mondja — vele majd meg egyezünk a formában is. Kérem, ha beszél vele, kérje meg az én nevében őt, jöjjön el hozzám holnap délután ötkor.

Másnap délután négykor én ott voltam a méltóságos urnál, aki örömmel újságolta el, hogy *nagy tervei vannak Araddal és ezért legjobban szeretné, ha a főispán és a polgármester között kiegyenlítődne a nyilatkozatok szülte differenciák és Arad város érdekében mindketten közös erővel dolgoznának.* A polgármester már a délelőtt folyamán felkereste az államtitkárt, délután is eljön és ez az Arad érdekei iránt olyan nagy jóakaratot tanúsító nagyesszű államiérfiu úgy rendezte a dolgot, hogy *Barabás Béla és Varjassy Lajos nála találkozzanak.*

Igy is történt. Háromnegyed ötkor Nagy Sándor dr. érkezett meg, azután jött Barabás Béla és mialatt én jelentettem ezt az Aradi Közlönynek, kinyílt az ajtó és Varjassy Lajos ur jött be azon. Amikor Varjassy jött, akkor Barabás és Nagy Sándor kiléptek az államtitkár ajtaján, Nagy Sándor elment, *Barabás és Varjassy melegen köszöntötték egymást.* Leültek az államtitkár előszobájában és természetesen a nyilatkozatok ügyéről beszéltek.

— Nem volt abban a nyilatkozatban a tisztikarra bántó dolog, mondotta Barabás Béla a polgármesternek, nem tudom, hogy miért haragudtak meg olyan nagyon.

Varjassy erre felolvasta azt a részt, a melyet ő erősnek tart, mindez azonban még az előszobában történt, mert időközben Tisza István gróf ment be az államtitkárhoz.

Tisza után a két aradi ur, a főispán és a polgármester együtt mentek be, ezenközben Zubor Andor és Exterde báró a folyosón drukoltak. Egyszerre csak behívták Zubort, aki hatalmas paksamétát cipelt a hóna alatt. Az előszobában egy gépirókiasszony az államtitkárnak Barabás Bélához intézett levelét kopogta, az asztalon ott maradt egy cédula, amely a város által felmentésre javaslatba hozott rendőrök névsorát tartalmazta.

Hét óra elmúlt már, amikor az urak elmentek. Barabás Béla színházba sietett, Varjassy a Hungáriába ment vacsorázni, mindegyik elvitte magával ama bizonyos levél egy-egy példányát és az államtitkár ur a harmadik példányt személyesen volt szives átadni nekem. Azzal a céllal, hogy azt az Aradi Közlönyben közöljem.

Az államtitkár ur örült neki, hogy a főispánnal és a polgármesterrel ezuttal együtt tárgyalhatta le az aradi dolgokat és amikor bucsut vett tőlem, még megjegyezte:

Azt hiszem, hogy Aradról most már

kellemes dolgokat fogok hallani, nem szeretném, ha ilyen ügyek még egyszer munkát adnának nekem.

Ezekben igyekeztem visszaadni a kölcsönös nyilatkozatok hű krónikáját.

Jogtalan támadás.

(A nagyváradai főjegyző Exterde Kálmán báró ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ismeretes, hogy Exterde Kálmán báró, a Közélemezési Hivatal vezetője Nagyváradon volt, ahol tanulmányozta az ottani hatósági étkezdek intézményét. Exterde báró visszatérése után beszámolt tanulmányutjáról és megemlékezett Nagyvárad közlemezéséről is, amelyet úgy állított be, hogy az sokkal különb, mint Aradé. Ugy látszik, hogy Nagyváradon vagy nem tudnak olvasni, vagy nem akarnak olvasni, mert a nagyváradai lapok alaposan kioktatják Exterde bárót s főleg Lukács Ödön nagyváradai főjegyző, az ottani közlemezés vezetője érzékenykedik egy hírlapi nyilatkozatban.

A nagyváradai főjegyző az állítja, hogy Nagyváradon a felemelt lisztadagokat osztják ki, ellentétben Exterde báró állítólagos nyilatkozatával. Tiltakozik a nagyváradai főjegyző az ellen is, hogy Nagyvárad 1 kiló nullásliszt után 21 fillér hasznot huz. Az egész hosszú nyilatkozatban a nagyváradai főjegyző megbántott érzékenykedése vonul keresztül, pedig Exterde báró a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott Nagyvárad közlemezéséről. Exterde báró egyébként Lukács Ödön nagyváradai főjegyző nyilatkozatára az Aradi Közlöny tudósítójának ezeket mondotta:

— Én nem kritizáltam a nagyváradai közlemezést, sőt a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztam róla és kijelentettem, hogy irigylem Nagyváradot a közlemezéséért és szeretném, ha nálunk is olyan lenne. Az tény, hogy Nagyvárad 67 vagon lisztet kap, még pedig azért, mert sokkal nagyobb az ellátatlanok száma, mint nálunk. Az is tény, ami Lukács Ödön ur nyilatkozatából is kiderül, hogy csakis a nehéz munkások felemelt lisztadagját adták ki, a nagyközönségét ellenben nem. Mi azonban a mi csekély 40 vagon lisztünkben, amelyet még le is akarnak szállítani, mindenkinek kiadtuk a felemelt lisztadagokat. Én nem mondtam, hogy Nagyvárad 21 fillér hasznot szed 1 kiló nullásliszt után, hanem azt állítottam, hogy 21 fillérrel drágábban adják a nulláslisztet, mint amennyi a beszerzési ára. Ezzel plauzibilissé igyekeztem tenni, hogy Nagyvárad, ha nem is az egész 21 fillér a haszon, mégis nagy haszonhoz jut és így képes népjóléti intézményeket fentartani.

— Hogy Nagyváradon drágább a liszt, mint nálunk, arra nézve szolgáljon felvilágosításul a következő összehasonlítás: Nagyváradon a nullás liszt ára 156 fillér, nálunk 145 fillér, a 16zóliszt. ára Nagyváradon 74 fillér, Aradon 67 fillér. A kenyérliszt ára Nagyváradon 52 fillér, Aradon 47 fillér. Mi mindössze egy és fél százalék hasznot szedhetünk egy kiló után a beszerzési áron felül, ami igazán csekély jövedelem, míg a többi hasznot a kereskedők szedik. Nagyvárad tehát ebben a tekintetben is sokkal kedvezőbb helyzetben van, főként pedig azért, mert ők nem a kereskedőknek osztják szét a lisztet, hanem a hatósági üzletek árúsítják, így maga a város szedi az egész hasznot, amelyből természetesen leszik az adminisztrációs költség. Azon pedig igazán nincsen megsértődésre ok, hogy Nagyvárad 14 koronáért adja a zsir kilóját és mi csak 12 koronáért. Ismétlem, én nem kritizáltam le Nagyvárad közlemezését, sőt ellenkezőleg, mindig is dicsértem és irigykedtem azért, hogy Nagyvárad oly szépen látja el ellátatlan lakosságát.

Aradra jön a műegyetemi bizottság.

(Temesvár megkapja a műegyetemet, de Arad kívánságait is meghallgatják.)

— Fővárosi tudósítónktól. —

Néhány nappal ezelőtt a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban értekezlet volt a kultuszminiszter elnöklésével a második műegyetem kérdésében. Az értekezleten résztvett Nagy János államtitkár is, de bevonták abba a miniszterium főiskolai szakosztályának előadóit. A műegyetem tanácsát Kürschár József rektor képviselte. Temesvár városa pedig Geml József polgármesteren kívül több taggal vett részt a tanácskozáson, amelyen megjelent Glattfelder Gyula püspök is. Végleges határozat nem történt itt, de a tanácskozásról kiszivárgott hírek szerint bizonyos, hogy már ma minden előkészületet megtesznek arra, hogy a második műegyetem első és második évfolyama a legközelebbi tanév elején rendelkezésére álljon már a hallgatóknak.

Amióta a második műegyetem székhelyét illetőleg a minisztertanács van hivatva dönteni, befejezett ténynek tekinthető, hogy eme főiskolát Temesvárott állítják fel, a kultuszminiszter felhívására Temesvár képviselői ki is jelentették az értekezleten, hogy a város az ideiglenes elhelyezésről gondoskodott már, sőt kijelölte azt a hatalmas telket is, amelyet a műegyetem végleges palotájának céljaira a kultuskormányzat rendelkezésére bocsájt.

Határozat mindössze annyi történt a tanácskozáson, hogy a miniszter kijelentette, miszerint a legközelebbi időben egy bizottság keresi fel Temesvárott a hatóságokat és azokkal megállapodik a város általhozandó áldozatok illetőleg. Ennek a bizottságnak Nagy Lajos miniszteri tanácsos a kultuszminiszterium főiskolai szakosztályának főnöke, Kertész K. Róbert miniszteri osztálytanácsos és a műegyetem tanácsa által delegálandó három műegyetemi professzor lesznek a tagjai.

A kultuszminiszteriumból nyert értesüléseim alapján jelenthetem most az Aradi Közlöny szerkesztőségének, hogy az a bizottság, közvetlenül Temesvár után Aradra is elmegy. Sietek azonban hozzátenni ezen információhoz azt is, hogy ez a tény egyedül a miniszter alkotmányos felhívását dokumentálja, nem jelenti egyúttal azonban azt, hogy Arad az utolsó órában felvehetné Temesvárral a versenyt, mert a második műegyetemnek Temesvárott való felállítása immár befejezett ténynek tekinthető.

Arad szempontjából azonban még sem közömbös a bizottságnak Aradra való utazása, mert Aradnak még mindig módjában áll régen megindított akcióját folytatni, ha nem is a második, de legalább valami más főiskoláért.

Ugy erről a kérdésről, mint a második műegyetem ügyében kiküldendő bizottság aradi tanácskozásairól illetékes helyen a következő információkat kaptam:

— A második műegyetem székhelyét illetőleg a minisztertanács fog dönteni. Ma már azonban szinte befejezett tények előtt állunk és bizonyos, hogy ezt a főiskolát Temesvár kapja meg. A magyar mérnök és építész egyesület azonban legutóbbi ülésén akciót indított egy harmadik műegyetemért is, ezt az akciót a műegyetem taná-

csa is támogatja. Kétségtelen ugyanis, hogy a háboru végeztével az érettségit tett ifjaknak három évfolyama fog egyszerre a felsőbb iskolákba tódulni és bizonyos, hogy a technikai pályák iránt olyan nagy lesz az érdeklődés, hogy sem a budapesti műegyetem, sem a temesvári műegyetem nem tudja majd befogadni a műegyetemre tóduló ifjak ezreit. A miniszteriumban is tisztában vannak a helyzet súlyosságával és nem idegenkednek attól, hogy akár a temesvári műegyetemmel egy időben, akár röviddel az országvári műegyetem megnyitása után az országban egy más városban is állítsanak fel egy harmadik műegyetemet.

— Kassa már jelentkezett is ezért a harmadik műegyetemért. E tekintetben döntés még nincs.

— A miniszter ur éppen ezért úgy határozott, hogy a második műegyetem ügyében kiküldendő bizottság felkeresi mindama városokat, amelyek a műegyetemre igényt tartanak. Arad igényét már régebben bejelentette és nem tudjuk ezért-e, vagy pedig a Temesvárhoz való közelség miatt a bizottság temesvári látogatása után Aradra utazik el, ahol tanácskozni fog a hatóságokkal és egyúttal, lelkiismeretesen megvizsgálja, vajjon Aradon rendelkezésre állnak-e azok a feltételek, amelyek a műegyetemnél elengedhetetlenek. Természetesen nemcsak azt vizsgálja meg ez a bizottság, hogy helység, pénzübeli támogatás rendelkezésre áll-e, hanem tanulmányozza azt a kérdést is, vajjon főiskolai hallgatóság kulturális és szociális igényeit ki lehet-e elégíteni Aradon.

— Arad után sorra kerül a többi város is és a bizottság mindenholva elmegy, ahol a műegyetem érdekében mozgalmat indítottak.

Eddig szól az információ, amely meggyőző arról, hogy Temesvárnak szívós kitartással, okos és ésszerű akcióval sikerült megszerezni a második műegyetemet, de másrészt még mindig reményt nyújt az aradiaknak arra, hogy a harmadik műegyetemhez esetleg hozzájuthatnak. E tekintetben azonban Temesvárról kell venni a példát, amely meg tudta nyerni a budapesti műegyetem tanácsát a maga akciója támogatására.

MŰVÉSZET.

* **Heti műsor.** Kedd: Sztambul rózsája. Szerda: Sztambul rózsája. Csütörtök: Ünnepi előadás. Ditrói Mór, az Országos Színész Egyesület volt elnökének tiszteletére II. Rákóczi Ferenc fogsága, dráma. Péntek: Montágh Ilona vendégfellépésével A longyelvár, operett. Szombat délután: Boccaccio, léste Lengyelvár.

* **Dálnoki-Nagy Lajos ünnepése.** Vasárnap délután öt órakor a kulturpalota-nagytermében tartja meg a Kölesy-egyesület ez évi harmadik irodalmi zsurját, melyet Arad város egyik kiváló írójának, Dálnoki-Nagy Lajosnak tiszteletére rendez abból az alkalomból, hogy három évtizede szolgálja a magyar irodalmat. Az egyesület a terem fűtéséhez szükséges fűtőanyagot a mai napon biztosítani tudta s így semmi akadálya nincs annak, hogy a Kölesy-egyesület Arad város közönségének vele szemben megnyilvánuló várakozásának eleget tehessen. A zsur programja a következő: 1.

Lócs Rezső alelnök bevezető beszéde. 2. Zurbor Andor: A haragról és szerzőjéről. 3. K. Kápolnai Juliska: Őszi levelek. 4. H. Harmath Józsa: Állatmese. 5. Dálnoki-Nagy Lajos: Prólogo, Csendélet, Ősök, Vasvitéz, Darutoil. 6. A harag, előadja: gróf: Forgács Sándor, grófné: K. Kápolnay Juliska, Lisette: H. Harmath Józsa, Sandro: Deli Lajos.

* **Hangverseny.** A kulturpalota félig se telt meg arra a hangversenyre, amelynek programján Moshammer Román, a legkiválóbb magyar hárfaművész szerepelt. Okát ennek abban találjuk, hogy a műsoron szereplő B. Lisz: Mária hangversenyének kevéssé ismert az aradi közönség előtt. A korán ismeretessé vált program sem nagyon esábitotta a közönséget: nagyszabású zeneművek mellett egészen jelentéktelen, sőt közönséges dalcskák is szerepeltek a műsoron s a kifinomodott izlésű aradi publikum nem volt tisztában azzal, hogy csakugyan magasabbrendű zenei élvezet várakozik e reá. De Moshammer kedvéért mégis megjelentek a prononszított zenebarátok s a kiváló művészt és kísérőjét Dianzl Oszkárt megérdemelt tapsokkal halmozták el.

Bresztlitovszkban tárgyalunk.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécs. Bolsevik körökből jelentik, hogy a fegyverszüneti tárgyalások Oroszországgal rendkívül kedvező lefolyásúak. A tárgyalások december 2-án délelőtt a keleti főhadiszálláson, Bresztlitovszkban megkezdődtek és döntő stádiumba léptek, amelyek már a békétárgyalások jellegét vették fel. A tárgyalások előzményei ezek:

— November 27-én délelőtt 11 órakor Krylenko főparancsnok átküldte Schauert, az ötödik hadsereg bizottságának tagját, Sargolnic egészségügyi őrnagyot és Nera dr. teljhatalmu megbízottakat, a szemben levő német frontszakaszra, hogy megkérdezzék a német főparancsnokot, hajlandó-e megbízottakat kiküldeni tárgyalások megkezdése céljából, hogy az egész fronton fegyverszünetet, azután békét kössenek. Az orosz megbízottak azzal a válasszal tértek vissza, hogy a német főparancsnok hajlandó december 2-án a fegyverszünetre vonatkozó tárgyalásokat megkezdzeni.

Erre a jelentésre Krylenko már 28-án elrendelte az egész fronton a tüzelés beszüntetését és szikratávíró útján értesítette az összes csapatokat. Az orosz főparancsnok felhívását a hadsereg tulnyomó része követte. Másnap, 29-én következett Duchonin elmenekülése.

Ezután már német részről egyetlen lövést sem adtak le. Orosz részről érkező ismeretlen eredetű egyes lövésekre a németek nem válaszoltak. Napról-napra csökken a különféle ellen szegülő orosz csapatok száma, úgy, hogy a dolgok folyásának menete biztos.

Néhány nap előtt a román csapatok is megkezdtek az ellenséggel tárgyalásba bocsájkozni. Ezen a fronton is egyre terjed a békemozgalom. A román kormány indítva érezte magát szövetségeseit értesíteni a dolgokról, rámutatva, hogy a helyzet tartóhatatlanná vált.

Mint hogy az ontente december 1-ének éjeli 12 óráig semmiféle választ nem adott Trockijnak, december 2-án Oroszország megkezdte a tárgyalásokat Németországgal. Egyelőre katonai természetűek a tárgyalá-

sc. és a fegyverszünet minden részletét felölelik. Remélik, hogy a tárgyalások csakhamar befejeződnek és akkor a béketárgyalások fognak kezdődni.

Az orosz hadvezetés a fegyverszünet megkötése után, azonnal megkezdi a leszerelést.

Az orosz- és a német megbízottak vasárnap délben a vilna-minski vasútvonal kereszteződésénél találkoztak, azonnal külön

vonaton Breszt Litovszkba, a német keleti főhadiszállásra utaztak.

Rotterdam. Pétervárról jelentik: A fegyverszünet megkötésével megbízott orosz küldöttek jelentik, hogy az orosz-német megbízottak december 2-án vasárnap délben találkoztak a Dünaburghól Vilnába vezető útvonal környékén Kukuziski falutól nyugatra. A találkozás helye az egymással szemközt álló vonalak között van. A meghatalmazottak külön vonaton utaztak Kukuziskiból Bresztlitovszkba, a német főhadiszállásra.

Eladták a Fehér Kereszt-szállót.

(Nyolcszázötvenezer koronáért vásárolták meg aradiak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háboru, mely az ingatlanforgalomnak soha nem képzelt mérvait fejlesztette ki, Arad város egyik legérdekesebb és legnevezetesebb épületének történetében is fordulópontot alkot. A Fehér Kereszt-szálloda a mai nappal gazdát cserélt és ez a csere ennek az országos híri háznak a sorsában egy új fejlődési lehetőségnek nyitja meg az útját.

Egy alkalmi társaság, melyben igen tekintélyes, tőkeerős érdekeltek társultak, megszerezte a „Fehér Kereszt”-szálloda tulajdonjogát. A konzorcium részére ugyanis Hehs Béla, az Aradi Ipar- és Népbank vezérigazgatója, 850.000 koronáért megvásárolta Pártos Ernő dr. szegedi ügyvéd és Scheffer Vilmos tulajdonát alkotó épületet azzal a céllal, hogy egyrészt már most a háboruban lehetővé váló alapos átalakítással modernizált szállodát csináljanak, másrészt pedig, hogy mihelyt az építkezés lehetővé válik, a mai épületet lerombolva, annak telkén egy nagyszabású, a leghaladotabb igényeknek is megfelelő szállodát létesítsenek. A város fejlődésében igen fontos kérdés a szálloda, mert Arad idegenforgalma főként azon fordul meg, hogy itt milyenek az ideiglenes lakásviszonyok. A vezérigazgató, aki a vezetése alatt álló pénzintézetet is a korszerűségnek megfelelő irányban fejleszti nagy sikerrel, ezzel a legújabb ténykedésével, amely ugyan teljesen privát jellegű és a pénzintézetel semmiféle kapcsolatban nincs, ismét bizonyította, hogy eleven üzleti érzékkel és szerencsés intuícióval, egészséges vállalkozó kedvvel van megáldva. Az bizonyos, hogy Aradon annyira közszükséglet ma már egy minden tekintetben modern szálloda, hogy ennek létesítése legszerencsésebb ötletnek és a legjobb vállalkozásnak tekinthető.

Arad igen fontos és nagy forgalmi gócpont, kereskedelmi és ipari élete folytonos fejlődésben, van az idegenforgalom napról-napra nagyobb méreteket ölt és ma már olyan mérvű, hogy a meglévő szállodák az igényeket kielégíteni nem tudják. A város kulturális élete is nagy vonzóerő és számtalanszor volt módunk hallani, Arad szomszédságában lakó uri családoktól, hogy a háboru alatt azért nem jöhetnek be Aradra szórakozni és pénzt költeni, mert itt nem lehet a szállodákban szobát kapni és hogy azok állandóan tul vannak zsúfolva. Örökös a panasz, a megfelelő szállodai ellátás hiánya miatt.

Az a hely, amelyben a Fehér Kereszt-szálloda áll, a városnak legelevenebb, legforgalmasabb része és ennek az épületnek ma már évszázados tradíciója van, országos a hírneve és mint mindenki tudja, már a szabadságharc előtt is szálloda állott a mai Deák Ferenc-utca sarkán.

Mint említettük, az új tulajdonosok a háboru alatt, amennyire lehetséges már alapos

restaurációnak vetik alá az épületet, csináltják és a berendezést is megfelelővé teszik. A háboru után azonban a mai épületet földig lerombolják és az új szálloda úgy épül föl, hogy abban kávéház, vendéglő és a szobákban kívül koncertterem, egy kisebb színházterem is létesüljön, amely lehetővé fogja tenni, hogy itt egy intim jellegű, finomultabb nivójú állandó variété vagy kabaré létesülhessen. Az új épület terveit egy elsőrendű specialista által készítettni.

A Fehér Kereszt szálloda, amely eredetileg a Mahler-család tulajdonát alkotta, az Otutay familia tulajdonába ment át néhány évtizeddel ezelőtt és tőlük vette meg Pártos dr. és Scheffer Vilmos 530000 koronáért. A háboru okozta ingatlan értékelkedés mellett nem mondható magasnak az ár, amelyért az új tulajdonosok a rendkívül értékes házat megszerezték.

Nyilatkozatok a békekötésről.

(Osztrák miniszter a gazdasági fejtételekről.)

(Telefon.) Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció ma tartotta megnyitó ülését. Előnként Hauser delegátust választották meg, aki kijelentette, hogy a delegáció első és legfőbb kötelességének fogja tartani, hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy a rettenetes vérontás mielőbb véget érjen és hogy a háboru okozta rettenetes sebek, lehetőleg meggyógyíttassanak. Benső örömmel üdvözlö a béke reménysugarát, amely Keleten felvillant. Végül üdvözlö a királyt.

Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőházban a kiegyezés tárgyalása alkalmával Wieser báró kereskedelmi miniszter a következő beszédet mondotta:

A tárgyalások folyamán szóba került intézkedések arra kötelezték az osztrák és a magyar kormányt, hogy a kiegyezés határ idején belül összeüljenek a gazdasági kiegyezés módosításának megállapítására, ami február 24-én meg is történt. Ezen a napon irtuk alá a megegyezést. Evvel oly előmunkát végeztünk el, amely a kiegyezési viszony paramenti tárgyalásához szükséges volt. Evvel együtt rendkívül nagyjelentőségű előmunkálatot végeztünk azokra a feladatokra nézve is, melyek a háboru folyamán fejlődtek. Ez a háboru gazdasági háboru. A béke, amely véget vet neki, elsősorban a világ gazdasági érdekeire lesz hatással. Meglehető, hogy a békeszerződés területi megállapításai sokkal nagyobb jelentőségűek lesznek a világ népei gazdasági viszonyaira vonatkozó megállapodásoknál. A monarchiának mindenestire felvértézve kell a kongresszus asztalához ülnie. Mindkét kormánynak meg kell teremtenie a béke viszonyok rendjét mielőtt

a béketárgyalásokba hathatósan résztvennénk. Nem tárgyalhatunk az ellenséggel, míg egymás között meg nem egyezünk. Arról is van szó, hogy amit áldozatok árán kivivünk azt diplomata útján el ne veszítsük.

Katonáink kitartó vitézsége árán renkívüli eredményeket értünk el fegyverünkkel, mert mindenütt megakadályoztuk, hogy a vasgyűrű összeroppantson bennünket. Míkor leakarjuk aratni most ennek a kitartó küzdelemnek gazdasági gyümölcseit is. Tudjuk, hogy hozzánk legközelebb álló barátunkkal: Németországgal már megkezdttük a tárgyalást. Abban, hogy ezt a megállapodást még nem foglaltuk törvénybe, semmi ellentmondás nincs. A dolgok még nem fejlődtek azonban annyira, hogy már most megtörténhessen a parlamentek útján való törvényes intézés. Kérte azután a javaslat elfogadását.

Szófiából jelentik: A Sobranje ma ismét megkezdte ülését. Radoszlavov miniszterelnök a következőket mondotta:

Bulgária szövetségeseivel együtt mindig hajlandó volt béketárgyalásokba bocsátkozni. Erre vonatkozólag az ellenség részéről javaslat történt. Ezt a hajlandóságunkat a múlt évi december 16-iki jegyzékkel Wilsonnak és a pápának adott válaszukkal bebizonyítottuk. Ilyen javaslat történt most Lenin és Trockij részéről. Azonnal azt válaszoltuk, hogy hajlandók vagyunk béketárgyalásokba bocsátkozni. Bulgária nem utasította vissza ezt az ajánlatot, mert a nemzeti eszmét, amelyért a háboruba beavatkozott megvalósította. Egyesítette a bolgár nemzetet egy országban, amely Macedoniát, a Morva vidékét és Dobrudzsát foglalja magában. Ez az alapja részünkről minden tárgyalásnak.

Információim szerint az orosz kormány legközelebb delegátusokat fog kiküldeni, a kik röviden a mieinkkel és szövetségeseink delegátusaival tanácskozni fognak a tárgyalások folytatásáról.

Hadik János nem mondott le.

Vázsonyi Vilmos Bécsben marad

(Telefon.) Bécsből jelentik: Az osztrák miniszterelnökségi palotában ma délután 6 órakor közös minisztertanács volt, melyen magyar részről Wekerle Sándor, Szurmay Sándor és Batthyány Tivadar miniszterek vettek részt.

Bécsből jelentik: Ma bécsi értesítés alapján elterjedt az a hír, hogy Hadik János gróf közlélmézési miniszter lemond állásáról, mert ne tudott megegyezni az osztrák illetékes ténnyezőkkel élelmézési kérdésekben. Hadik állítólag tegnap felajánlotta lemondását a királynak.

Ezzel szemben tudósítók a következőket jelenti Bécsből:

Hadik János gróf élelmézési miniszter a mai nap folyamán a közös és osztrák hivatalos körökkel tárgyalta a monarchia két államának területén a zegységes árukicszerelés függő kérdéseiről. Hadik tárgyalásai egész napon át tartottak és a késő esti órákban is folytatódtak. Ugyilátszik, hogy mostanig ezekben a kérdésekben a mindkét oldalról kívánt megegyezést még nem tudták elérni, de a tárgyalások még akadástól szó sincs. Hadik holnap folytatja tanácskozásait az illetékes személyiségekkel. Eből is látszik, hogy se a tárgyalások nem akadtak meg, sem pedig az ilyen tárgyalások megakadásának következményei nem állhattak be úgy, hogy a Bécsben keringő ilyen hírek semmiféle oldalról megerősítést nem nyertek.

Bécsből jelentik: Vázsonyi Vilmos választóügyi miniszter még Bécsben van és alkalmisint utóból kinevezésére áldozat van a királynak.

HIREK.

Mi faj Goldiséknak.

(Nyilatkozat — egy pikáns kérdéssel.)

Goldisék nap-napután megjelennek mostanában Aradon a magyar olvasó közönség előtt. Nem is tudtuk eddig, hogy a magyar államnak milyen erős támaszai ók, valamint azt sem, hogy a magyar nemzet eddig mennyi méltatlanságot követett el velük szemben. Igaz, hogy a hazafiatlan magatartása miatt betiltot „Romanul” ezt többször megírta, de ez a lap román nyelven jelent meg, s mi, sajnos, románul nem tudunk.

Goldisék legújabb feljajdulása az, hogy a kormány bezűnteti a határszéli román felekezeti iskolákat, mert azok tanítói magyar nemzeti szempontból megbízhatónak nem bizonyultak, s ezek helyébe most magyar állam iskolákat létesítenek.

Alább a határszéli magyar kormánybiztos nyilatkozatot tesz közzé, melyet egy pikáns kérdéssel fejez be. Körülbelül azt kérdi, vajjon akkor is feljajdulnának Goldisék, ha a magyarországi román iskolák sorsát nem a magyar kormány intézné, hanem — Románia? A választ megadhatjuk rá: Nem. Akkor Goldisék nem közöltetnének mértékteljes panaszokat.

A nyilatkozat egyébként így szól: (Telefon.) „Bezárják a határszéli iskolákat” címmel egyik fővárosi estilap mai számában egy hír jelent meg, amelyre vonatkozólag *Petricsevich Horváth* Emil báró a határszéli görög katolikus és görög kelti román iskola-ügyek rendezésére kinevezett magyar kormánybiztos a *Magyar Tudósító* munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

A hír, amely aradi tudósítás alapján iratot, több tekintetben téves információ alapul. Így, hogy csak egy eklatáns példát említek, a román egyháznak adandó négy millió koronás államsegély minden komoly alapot nélkülöz. A kormány nemzeti kulturprogramjának érdekében többrendbeli tárgyalás van ugyan folyamatban, amelyek már jelentős eredményekre is vezettek, de azokról ma még korai volna nyilatkozni. Kötelességemnek tartom azonban már most kijelenteni, hogy merőben méltatlan az a beállítás, mintha az erdélyi görög keleti érseki, egyházmegyei konzisztóriumot ebben az ügyben más szempontok vezették volna, mint az egyház jól felülbiztos érdeke s a békés együttműködés lehetősége. Az az út, melyre a nagyszabású konzisztórium lépett, a megegyezés útja, amely a határon túli aspirációktól messze elvezet és kívánatos volna tudni, kik azok, akiknek fáj az, hogy a görög keleti románok a magyar kormánytól s nem jószívű idegen adakozóktól kérik iskolailgyük rendezésének anyagi eszközeit? (Erre a találgató kérdésre Aradon mindenki meg tudja adni a választ. A szerk.)

— **Purgly László főispán balesete.** Sulyos baleset érte *Purgly* Lászlót, Aradvármegye főispánját. A főispán Angyalkút felé lovagolt. Ut közben észrevette, hogy lova nincsen jól felszerelve. Míttán a hibát megigazította, újból felszállt a lóra, amely felágaskodott és levetette a főispánt, aki oly szerencsétlenül zuhant le, hogy a jobb karja könyökben eltörött. A baleset várcsszerte nagy részvétet keltett. *Purgly* főispán most felkötözött karral jár fel hivatalába.

— **Uj udvari tanácsos.** A király *Deák* Gyulának, a kassai takarékpénztár vezérigazgatójának az udvari tanácsosi címet adományozta.

— **Kitüntetés.** A király *Balla* Béla 28. vadaszászlóaljbéli hadnagyot, *Balla* Frigyes festőművész fiát a hadiékítményes 3. osztályú érdemkeresztel tüntette ki. *Balla* Béla, mint az *Aradi Közlöny* már megírta, a 11. Isonzó-csátában husz emberből álló osztagával elfogott egy olasz ezredet, több olasz tisztet és egy egész ellenséges zászlóalj.

— **Adomány.** F. A. waggongyári tisztviselő 4 koronát küldött a vak katonáknak.

— **Megdrágnl a telefon.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Szerdán délben 12 órakor *Hantos* Elemér kereskedelmi államtitkár előklésével szakértekezlet lesz a kereskedelmi miniszteriumban, a telefon díjak felemelése tárgyában. A kormány ugyanis a telefon alkalmazottak javadalmazását körülbelül 5 millió koroyával megjavította, s e kiadás többlet fed zésére a telefon díjak felemelését tervezi. Az erre vonatkozó előterjesztést fogja a szakértekezlettel megismertetni. A terv az, hogy a távolság és az igénybevétel arányában fogják a díjakat megállapítani. Ötven kilométer távolságig egyszeri beszélgetésért 50 fillér, 100 kilométerig 1 korona, 200 kilométerig 2 korona és 200 kilométeren felül 3 korona lesz a díj. A telefon állomásokat 3 csoportba fogják sorozni és pedig magán, üzleti, és nyilvános állomásokra. Az emelés háborus pótdíj formájában történik, s egyelőre csak a háboru tartamára szól.

(Hollóssy Kornélla albuma.)

Ódon korok himes hangulata lépett elő a messziből ma délután a kulturpalota könyvtárában, ahol egy archaizáló hivatalnok, ki patinás pénzekkel, kopott keretű képekkel, nehéz, faragott fringiákkal, igaz gyöngyökkel kirakott kardokkal és más régi művi holmikkal jegyezte el magát az egész életre, egy hagyatékot leltározott. *Hollóssy* Kornélla, az ötvenes évek legdivatosabb aktriszának relikviáit osztályozták és rendezték a tudós urak. Kézről-kézre járt a csattos, kecses imakönyv, melyet *Hollóssy* Kornélla vitt az oltár elé, mikoron kimondotta a holtomiglant, félve forgatták a porlepte, sárgába révedező mirtuszkoszorút, ami a körülrajongott művész nő homlokát övezve annak után, hogy lelépett a ragyogó rivaldáról, hosszan elmerengtek egy vékony csipke láttán, majd habkönnyű szalagokat simogattak, lepréselt virágok kerültek elő, halottszagu himzések jutottak napvilágra és az egész hangulat olyan volt, mintha egy kriptá ajtaját tárták volna fel. Végül egy barna bársonyokra került sor. Ebben a tizenkilencedik század második felében élő litterátusok, híres lañtosok és az egykori igricek ivadékainak *Hollóssy* Kornéliához adresszált versei és elismerő sorai voltak. Néhány percre elfelejtettük, hogy háboru van, nem gondoltunk a vörös, vészes tülekedésre, a künnt ágáló nyomorra, a hasogató és fájdalmas nélkülözésekre, hanem elmerengtünk eleink írásain, melyek hajlékonyak, szépek és ékesen szólnak. Az egyik rajongóan naiv, a másik ellágyulóan hódoló, olyik merészen szárnyaló. A lehanyatlott évszázad legjobbjai adtak találgat e könyvben egymásnak, hogy így impozáns együttesben hódoljanak a nagy művésznőnek. Ájtatosan és révedező revenciával lapozgattunk a nagy könyvben, elolvastuk *Arany* János nehéz, veretes verssorait, *Bulyovszky* Lilla lány irását, *Jókai* udvarias egy mondatát, *Vajda* János tartalmas üdvözlötét és a többiek prózáját és áldottuk az elsurant kort, a messzi tegnapot és félve léptünk a kegyesen ma esunya, vérfoltoktól sötétlő szőnyegére. Aztán visszahelyeztük a könyvet, lecsuktuk a sulyos kriptaaajtót, szertefoszlottak a törékeny trillák emlékei és jöttek a napi élet szörnyűségei. Milyen jó volt egy kicsit az egyedül visszafelé haladó viz partján: az Emlékezés folyó mellett ülni...

— **Adomány.** *Winkler* József aradi lakos Aradváros polgármestere kezéhez a városi szülkölködők közötti kiosztás céljából 500 koronát adományozott.

— **Aradi munkások békegyűlése.** Arad munkássága vasárnap délelőtt a Nyári szinkörben népgyűlést tartott, amelyen közel háromezer ember jelen meg. A megjelenteket a pártvezető ség nevében *Abfall* Ignác üdvözölte. A gyűlés elnökévé *Mészáros* Józsefet választották meg, aki formás beszédet mondott, amelyben kifejezésre juttatta a munkásság békevágyát. A népgyűlés szónoka *Klárk* Ferenc budapesti kiküldött volt, aki izzó, nagy hatást keltő beszédben vázolta a háboru kitörésének okait, természetesen szociálista nézőpontból. Beszélte az annexió és hadikárpótlás nélküli béke szükségességéről és ismertette azt a szociális és kulturális programot, amelyet a háboru után meg kell valósítani. Beszédében oda konkludált, hogy a munkásságnak nagyobb befolyást kell nyernie az ország sorsának intézésében, amit csak az általános, egyenlő és titkos választójog behozatalával lehet elérni. Ha nincs választójog, nincs munició! Ez volt *Klárk* beszédének slágere. Ezzel a népgyűlés véget ért és a megjelentek a legnagyobb rendben szétoszlottak.

— **Zsebtolvajlás a gőzvasuton.** *Lészai* Sándor, az aradi nagytözsde tulajdonosa ma feljelentést tett a rendőrség bünygyi oszályán, hogy ismeretlen tettesek ellopják ranyóróját és láncát. Panaszában elmondta, hogy tegnap a gőzvasuton egy levelet akart elolvasni. Kigömbölte a télikabátját, hogy a szemcsiptetőjét elővegye. Az hiszi, hogy ezalatt valaki kilopta zseből az aranyórát és láncot. A rendőrség kiadta az ügyet a detektíveknek, akik keresik a tolvajt. Bizonyos, hogy a gőzvasuton rendszeresen dolgoznak a zsebtolvajok, a rendőrséghez ugyanis az utóbbi időben rengeteg feljelentés érkezett, hogy a gőzvasuton tolvajok garázdálkodnak. A rendőrségnek eddig még nem sikerült a zsebtolvajokat kézrekeríteni.

— **A honvédszázados betörője.** Az *Aradi Közlöny* a rapokban megírta, hogy *Radnay* Henrik honvédszázados vejének lakását kifosztották és onnan tizezer korona értékű fegyverneműt loptak el. Most kézrekerült a betörő, aki nem más, mint a közműkert *Klanka* Szilviusz 33. gyalogezredbeli közkatona, akit épen szombaton kerített kézre *Gaál* János 101. gyalogezredbeli őrmester, a katonai rendőrség ügyes detektívje. *Klanka* a rendőrségen bevallotta, hogy ő lopta el a fegyverneműt, amelynek nagyrészét meg is találták.

— **Sötétség a városházán.** Nem guinyból, ne mrosszakaratból mondjuk, nem átvitt értelemben értjük, hanem szösz szerint, hogy ma délután komoly sötétség volt a városházán. Délután 5 órakor egyszerre kialudtak a városháza villamoskörtéi és sötétség borult a hivatalokra, kivéve azokat, amelyekben gázlámpák is vannak. A gázlámpákat azonnal meggyújtották, de a legtöbb hivaal mégis sötétségben maradt. Természetesen a munka megszűnt. Azonnal telefonáltak a villanygyárba, ahonnan szerelőt küldtek ki. Még este is hiába keresett a szerelő a városházán olyan magas létrát, hogy a transzformátort elérje. A sötétség oka ugyanis az volt, hogy a transzformátor ólombiztosítóka kiégett. Lapzártakor a szerelő még mindig tanácstalanul állt a városházán. Talán holnap tüzoltólétrát hoznak.

— **A béke híre az orosz foglyok közt.** Bécsből jelentik: A fegyverszüneti javaslat elfogadásának híre azok között az orosz hadifoglyok között, akik Bécs környékén és vidékén dolgoznak, óriási örömet keltett. A foglyok átölelték egymást, hálásan emlékeztek meg arról a jó bánásmódról, amelyben részesültek. Örömeiket fejezték ki azon, hogy hazájukba nemsokára visszatérhetnek. Az intelligensebb foglyok azt a reménységüket nyilvánították, hogy Oroszország és a központiak viszonya a békekötés után szívélyes lesz.

— **Kifosztottak egy cipőkirakatot.** Vasárnap éjjel *Iványi* Menyhért *Forray*-utcai cipőkereskedésének kirakatát ismeretlen tettesek feltörték és körülbelül ezer korona értékű cipőt loptak el. *Iványi* a betörést bejelentette a rendőrségnek, amely keresi a betörőket.

— **Megnyílt a városi cipésműhely.** Ma nyílt meg a városi cipésműhely, amelyben kizárólag a városi tisztviselők részére készítenek cipőket és végeznek javításokat. Az üzem kezdetben nagyon kisarányu, mert a város mindössze 30 kiló bőrt kapott a Bőrközponttól.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Csehek delegátusokat akarnak küldeni a béketárgyalásra

Bécsből jelenti tudósítónk: Az osztrák delegációban Stanek és társai indítványt nyújtottak be, amelyben felszólítják a külügyminisztert, tolmácsolja a király előtt a delegációnak azt az óhaját, hogy a kormányok útján intézkedjék az iránt, hogy a monarchia mindkét felének képviselőházai-ban képviselt népek megbízottakat választ-hassanak a béketárgyalásokra a legutóbbi népszámlálás szerint való következő összeállítás alapján: Németek 12 tagot, magyarok 10 tagot, a cseh-szlávok 10 tagot, délszlávok 7 tagot, lengyelek 5 tagot, ukránok 4 tagot, románok 3 tagot és az olaszok 1 tagot. Az indítványnak a külügyi albizottsághoz való utasítását kívánja.

Korosec és társai indítványt nyújtanak be Kiofác delegátus és Kramarz volt delegátus mentelmi jogának megóvása iránt.

Kiofác a következő interpellációkat nyújtotta be a külügyminiszterhez: ama lap-hirekre vonatkozóan, hogy az Egyesült Államok háborút izentek a monarchiának, a külügyminiszterhez: az orosz Lenin kormány békeszövegének megcsönkítése ügyében és arra vonatkozóan, hogy a nem német és nem magyar nemzetiségek képviselői is bevonassanak az Oroszországgal való béketárgyalásokba: a külügyminiszterhez Kurland, Livland és a palesztinai zsidók önrendelkezési jogának elismerése dolgában és arra vonatkozóan, hogy ezt az alapelveket Ausztria-Magyarország részére nem ismerik el.

Korosec, Stanek és Petruskievicz a külügyminiszterhez 28-iki orosz körjegyzék szövegének megcsönkítése dolgában.

Kiofác amaz összes táviratok dolgában, amelyeket az orosz Lenin-kormány és az osztrák-magyar kormányok közt váltattak.

Az ülés befejezése előtt Sztanek delegátus a cseh és délszláv delegátusok nevében nyilatkozatot tett, amely szerint tartós béke csak a népek legteljesebb önrendelkezési jogának alapján lehetséges.

A szónok azt mondja, hogy az a tény, hogy a külügyi kormány az orosz hatalom mostani birtokosai mostani ajánlatának közlésével éppen az ajánlat leglényegesebb részét, azaz a népek önrendelkezési jogának a garanciáira vonatkozó követelést szándékosan és tudatosan kihagyta és a monarchia mindkét fele miniszterelnökei megkísérelték, hogy az önrendelkezési jog ellenének ellenkező értelmű magyarázatával meg-

tévesszék a világ közvéleményét, amennyiben az osztrák miniszterelnök a parlamentet ama fórumnak nevezte, amelyen a népek önrendelkezési jogukat kiküzdhetik. Míg a magyar miniszterelnök a magyarországi mindennemű civilizációt megcsönfóló állapotokat dicsőíti...

Elnök: Kérem az ilyen kifejezések...

Sztanek folytatja: A nemzeti szabadság eszméjének tünteti fel; ami minket a népeink története által már régebben teljesen megokolt mély bizalmatlansággal tölt el. Miért is mi ezennel az egész nyilvánosság előtt a béketárgyalásokra való tekintettel a következőket jelentem ki:

„A mi fejlődésünk csak olyan módon biztosítható, hogyha nemzeteink önrendelkezési joga teljes mértékben nyitlan és világosan biztosíthatni fog és erre nézve elegendő és kötelező garanciák nyújtanak.” (Élénk tetszés a cseheknel és a szlovénoknál.)

Elnök: Magától értetődik, hogy az elnök-höz intézett ezt a kérdést tulajdonképpen nem a helyes címre intézték. Az interpellációt át fogom származtatni a külügyminiszterhez és meg kell jegyezmem, hogy ennek egész hangja különösen egyes kifejezései megróvást követelnek. (Élénk ellentmondás a cseheknel és a délszlávoknál.) Ilyenképpen ezt vissza kell utasítanom (ellentmondás a cseheknel és a délszlávoknál.)

Zachradnik (közbeszól): Ez a tárgyilagosság?

Elnök: Ez tárgyilagosság. Nem engedem, hogy önök ezt kétségbevonják.

Stanek: Tiltakozik az elnök megrovása ellen.

Elnök: Mindjárt meg fogom önöknek mondani, hogy miért kell a megróvást önökkel szemben alkalmaznom. Az interpelláció azt mondja: „míg a magyar miniszterelnök dicsőíti a mindennemű civilizációt megcsönfóló magyarországi állapotokat.” (Élénk közbeszólások a cseheknel.) Az ilyen beszédet az osztrák delegációban nem engedhetem meg.

Tanosek: Kérdezze meg a magyarországi nemzetiségeket.

Zachradnik: Ön az igazságot akarja megvédeni.

Elnök: Ilyen kifejezéseket itt nem engedhetek meg. A kérdéseket átteszem a külügyminiszterhez, sajnálom azonban, hogy az interpellációkban ilyen kifejezések foglaltatnak.

Bécsből jelenti tudósítónk: Azt a parlamentari körökben elterjedt hírt, hogy a külügyminiszter expozéja után a delegációkat bizonytalan időre elnapolják, nem erősítették meg. A delegációk elnapolásáról szó sincs.

vezetésével a minisztériumnak mintegy harminc nagyobb rangú tisztviselője volt együtt. Peterjejev kijelentette, hogy a tisztviselők készségesen kiadják az aktákat, sőt a külügyminisztérium jogügyi osztályának szintén jelenlévő igazgatója, Dobrovolszki, nyomban át is nyújtotta Trockijnak a titkos aktákat tartalmazó szekrények kulcsait. Ezután jegyzőkönyvet vettek fel arról, hogy a kulcsokat nem fenyegetések hatása alatt, hanem önként szolgáltatották ki Trockijnak. A társaság ekkor abba a szobába vonult, ahol a titkos iratokat őrizték. Peterjejev helyettesminiszter, Dobrovolszki miniszteri igazgató, Polivanov tanár és több tisztviselő jelenlétében kinyitották a szekrényeket és külön, minden egyes darabra szóló elismervény ellenében átadták az iratokat Trockijnak. Magához vette Trockij ezeken kívül az összes chifre-kulcsokat, továbbá a külügyminisztérium naplóját a beérkezett esküadott ügydarabokról. A titkos iratok rendezésével a szmolni bizottság foglalkozik Trockij és Poli-

vanov vezetésével. Az eddig nyilvánosságra hozott aktákat relative kis jelentőségűeknek mondják. A tulajdonképeni szerződéseket a jegyzőket, amelyek az entente-ot végképpen kompromittálni fogják, hivatalos sárga könyv alakjában hozzák nyilvánosságra, ha a bizottság munkájával elkészült.

— Botrányba fult bűvészt. Budapestről telefonálja tudósítónk: Nagy sárga plakát hirdette a pesti hirdető oszlopokon, hogy lovag Kassai vasárnap este misztikus estét tart a Vigadóban. Egy eleven lovagot látni a mai világban, már magában véve is nagy ritkaság. — Ez a Kassai rádásul még misztikus is volt: „az okkult tudományok nagymestere — érthető tehát, hogy csordulásig megtelt közönséggel a pesti vigadó. Ember ember hátán szorongott a Vigadóban, a Koncert hangversenyiroda, amely az estélyt rendezte, vígan dörzsölte a kezét a háttérben. Fél nyolckor izgalmas várakozás után megjelent a dobogón a nemes lovag, meghajolt. Első mutatvány: öt drótkarikával hadonászott a nemes lovag, amelyeket hol egymásbe fűzött, hol szétkapcsolt. Ezt a mutatványt, amelye a faluvégi cirkuszokban sem méltányol a közönség, a szmokingos urak és dekoltált pesti nők mélyeséges megdöbbenéssel fogadták.

— Lássuk az okkult tudományt! — kiáltotta valaki. A lovag ur ehelyett tojásokat szan-szirozott elő a kabátujjából, mire az egész pesti Vigadó püsszegni kezdett. Közben valaki ráismert a lovagra és futótűzként terjedt el, hogy a lovag csak vasárnapi lovag, hétköznapokon hivatalos az államvasutaknál.

Lovag Kassa-oderbergi halottsápadtán állott a dobogón, mert egyre szenvedélyesebb hangok zudultak felé:

— Maga kókler! Tünjön el, mert eltünted-jük! Adják vissza a pénzünket!

— A személyem ellen van valami kifogás? — kérdezte rebegeve a lovag ur, de hangja megszott a zajongásban, mely pár pillanat múlva te tőponra hágott és olyan botrány keletkezett, hogy Puskás rendőrfogalmazó egy szakasz rendőrrel vonult ki rendet csinálni. Lovag Kassai a zürzavarban eltüntette magát.

— Jó cselédek megjutalmazása. A város három négyszáz koronás, egy kétszáz koronás, és két kétszáz koronás ösztöndíjat ad olyan cselédeknek, akik legalább három évig szolgálnak egy családnál. A pályázat feltételei meg tudhatók a rendőrség cselédugyosztályán.

— Kiadják a falgénybejelentő lapokat. Csütörtökön kezd kiosztani a város a szegény néposztály között az olcsó fát. A falgénybejelentő lapok a következő helyeken kaphatók: Erzsébet külváros: Nagy János közép-utca, Schlestinger Béla Teleki-utca, özv. Fritz József-né Varjassy Lajos-utca. Sarkad: Kovács Lajos a Péter és Trombita-utca sarkán. Ujtelep: Papp János Erdélyi és Zsidótemető-utca. Belváros: Friedrich Lajos Boross Béni-tér 25. Gróff László Kossuth-utca. A kapott bejelentőlapokat a negyedmestere kaláírásával a gazdasági hivatalban kell benyújtani.

— Zsirbejelentés. Az Országos Közélemezési Minisztérium Aradváros havi zsirszükségletét megállapítani óhajtván, az ehhez szükséges pontos adatok egybeállítását véget felhívom az összes kórházakat, internátusokat, egyesületeket, vendéglősöket, ipari üzemeket, népkonyhai intézményeket, stb., hogy havi zsirszükségletüket a közlemezési hivatalban 8 nap alatt jelentsék be. Magánháztartások bejelentése felesleges, mivel az erre vonatkozó adatok hivatalból állítatnak egybe azok részére. kik sertéshizlalás céljából tengeri vásárlásra igazolványt nem váltottak. A közlemezési hivatal vezetője.

— A halott megsértése című hírre vonatkozólag arról értesülünk, hogy az abban említett kijelentés nem történt meg.

— Könyvtárakat, festményeket és bélyeggyűjteményeket jó árban vesz Kerpel.

— Karácsonyi zenealbumok már megjelentek és kaphatók Deák könyvkereskedésben Forray-utca.

— A legujabb lakbérrendelet kapható Pichler papirkereskedésében (Bohus-palota.)

— Kukoricát kap a város. A város arra kérte az Országos Közlemezési Hivatalt magánosok része sertéshizlalás oéljaira utalványozzon ki kukoricát. A Haditermény részvénytársaság ma arról értesítette a várost, hogy a Közlemezési Hivatal 18 vagon csöves-tengerit utalványozott ki a város részére.

— Hogyan kerültek a titkos iratok a bolsevikiek kezébe. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung Stockholmból keltezett táviratában elmondja, milyen módon kerültek a szövetségesek titkos diplomáciai iratai a bolsevikiek kezébe. November 1-én Trockij a külügyminisztériumba ment, ahol egyetlen tisztviselőt sem talált s az ajtókat is mind elzárták előle. Este a minisztérium valamennyi tisztviselőjét külön levélben felszólították arra, hogy másnap reggel hivatalukban legyenek. Az előre megállapított időpontban Trockij a diplomáciai iratok rendezésével megbízott Polivanov egyetemi tanár társaságában megjelent a minisztériumban, ahol akkor már Peterjejev miniszterhelyettes

Érdekes hagyaték Aradnak.

(Arany János ismeretlen verse a kulturpalotában. — Ötvenegy magyar író Hollossy Kornéliához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délután egy hagyatékot iktattak be a kulturpalota leltárába. Avult könyvek, fóliánsok, régi rézkarok, kecses miniatűrök, elsárgult, időmarta levelek, szinehagyott szalagok, melyek egy diadalmas, világhírű magyar színészről beszélnek, elsurrant emlékekről prelegáló papir szeletek és más messzi idők finom, korát, csodálatos levegőjét élénkvarázsoló tárgyak kerültek el Farkas József dr. könyvtáros asztalán. A sok pókhálószerű, éveken keresztül poros polcokon heverő írások közt egy bársony tok tűnt fel mindenekelőtt a kiváló érzékű képzett könyvtárosnak, ami nem volt más, mint Hollossy Kornéliának, a világhírű magyar színésznőnek a magyar klasszikus íróktól kapott emlékalbuma. Ötvenegy magyar író kiadatlan és ismeretlen írása van ebben a könyvben. Arany János, Tompa Mihály, Jókai Mór, Eötvös József, báró Josika Miklós, Egressy Gábor, Vajda János, Vass Gereben, Buljovszky Lilla és még több országos hírvételeddig még sehol meg nem jelent verse és prózája sorakozik a diszkotetben, mely máttól fogva az aradi kulturpalota tulajdonát képezi.

A Hollossy Kornéliának ajándékozott kötet amit a kiváló írók a nagy művésznőnek jubileumára ajándékoztak és amittől kezdve a kulturpalotáé, valóban óriási értéket reprezentál. Olyan kéziratok kerültek ide, melyek irodalomtörténetben is ismeretlenek. Az ötvenes évek robusztus művészei szívesen küldtek egy-egy elismerő sort a Nemzeti Színház ragyogó tehetségszínművésznőjének, akinek tudása előtt Párisban, Varsóban, Moszkvában, Drezdában, Londonban, sőt még Korfuban is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. A veretes, gyönyörű versek, a nagyszerű jelmondatok és más írások ott maradtak Hollossy Kornéliánál, pedáns rendben egymás mellé rakva a „nemzet csalóganja,” Arany János, Tompa, Jókai, Josika, Vadnay és a többi költők aranyszélű, merített, díszgyöri papirosra rótt betűit, azokat csak az család tagjai tekintették meg olykor-olykor, vigyáztak a komoly, nagy értéket képviselő diszmunakára, féltve őrizték, míglén most elkerült hozzánk.

(Hollossy Kornélia Aradon.)

Az egykori világhírű színművésznő, aki életében birtokosa volt az irodalomtörténeti szempontból óriási értékű emlékalbumnak, többször szerepelt Aradon: Régi feljegyzések vannak arról, hogy Hollossy Kornéliát az aradi közönség mindig lelkesen, megkülönböztetett, nagy szeretettel fogadta. Érkezéséről már hetekkel előtte beszéltek, az egész város és környékbeli dámák és finom urak mind jelen akartak lenni az előadásokon, melyek szenzációszámba mentek. Elsárgult írások szólnak arról, hogy milyen ünnep volt Aradon Hollossy Kornélia vendégszereplése. Deputáció várta a művésznőt, virággal hintették be utját és amerre az utcán elhaladt, mindenütt mosoly és üdvözlés fogadta. A színház zsufolásig megtelt azon az estéken, kivilágították a közeli ablakokat és amikor a művésznő az előadásról távozott, Arad akkori arszlánjai szívesen álltak a kocsi mellé, hogy a művésznőt lakására vigyék. Hogy Hollossy Kornélia milyen nagy művésznő volt arra nézve idézzük a Pallas Lexikon adatait, melyek így szólnak:

„Hollossy Kornélia, énekesnő, a „nemzet csalóganja” szül. Gesztenyesen (Temes m.) 1827., jómódú s előkelő magyar nemesi családból, megl. Dombegyházán 1890. febr. 10. Korán kifejtett nagy zenetehetsége. Első énekoktatási Temesváron nyerte, de csakhamar Bécsbe ment, hol Salvi olasz énektanár vezetése mellett képezte magát, majd Milánóba tette át lakását s ott két évig Lamberti tanítványa. Legelőször Korfuban lépett színpadra mint Elvira Ernani operájában s mindjárt oly sikert aratott, hogy Torinóba kapott szerződési ajánlatot, mit el is fogadott. 1846-ban a bukaresti operánál aratott feltűnő sikereket, melyek híre Magyarországra is eljutott s amikor még az évben a nemzeti színházban is bemutatta művészetét, az akkori igazgatóság nem késztette őt állandóan az intézetéhez csatolni. A magyar közönség szívét egy csapással meghódította s eittől kezdve rohamosan emelkedett hírneve bent az országban, éppúgy, mint a külföldön. Nem is vált meg többé a nemzeti színház kötelékétől, másfélévi távollétét kivéve, melyet a vafői udvari operánál töltött. Onnan visszatérve aztán egészen 1862. jul. 20-ig állandóan tagja volt a nemzeti színháznak s működése szakadatlan láncolatát képezte a legfényesebb diadaloknak. Az ötvenes években nőül mentvén Lonovics I.-hoz, a későbbi csanádmezei főispánhoz (a nagy hírű csanádi püspök, Lonovics unokatestvéréhez) a nevezett évben visszavonult a színpadtól, hogy csendes és boldog családi életet éljen. Mielőtt azonban végleg visszavonult volna a nyilvános pályától, még egy műtázas körutat tett Magyar- és Erdélyországban, mely páratlan diadalokkal végződött.”

(A hagyaték.)

Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Farkas József dr. könyvtárost és felvilágosítást kért tőle, hogyan került a hagyaték a kulturpalota tulajdonába Farkas dr. kérdésükre ezeket mondta:

Lonovics Gyula temesvári főispán hagyatékából a kulturpalota képtára részére Várjassy Árpád, a kulturpalota volt igazgatója megszerzett néhány képet. Azokat az örökhatározat szerinti a kulturpalota képtárában külön fiókban helyezték el. A Lonovics-hagyaték kiegészítéseként Kayser Lajos temesvári kanonok, mint a Lonovics-hagyaték kezelője a kulturpalota részére újabb ajándékokat adott át, melyek közül a Lonovics József érseki és Lonovics Gyula főispáni kitüntetéseihez kapott. Az okleveleken kívül különös érdeklődésre tarthat számot Hollossy Kornéliának, a neves magyar színész személyéhez fűződő relikvia-gyűjtemény.

Ugyilátszik Lonovics féltő gonddal őrizte mindazt, ami Hollossy Kornéliával kapcsolatos. Így eltette azt az imakönyvet, melyet esküvőjénél használt. Az imakönyvben egy kis cédula van, ezzel a felirással:

„Az én örangyalom első imakönyve.”

Ezt akkor is használta, amikor az esküvő volt.

Ezenkívül még több beteses relikvia jutott a kulturpalota birokába. Mint kuriozum érdekes és megemlékezésre méltó Hollossy Kornéliának utazási igazolványa, amelyen Haynau aláírása is megvan s amely egyben élénken tanúsítja, hogy a kiváló magyar művésznő milyen világsikerekre tett szert: Hollossy Kornélia vendégszerepelt Bécsben, Párisban, Londonban, Varsóban, Moszkvában, Lipszében és még sok európai városban.

(Ismeretlen kéziratok.)

A kulturpalota tulajdonába került hagyaték közül a legértékesebb az az emléklap-gyűjtemény, melyet 1857. április 13-án a magyar írók nyújtottak át Hollossy Kornéliának. A tizenkilencedik század derekán élő valamennyi neves írónak meg van az emléklapja a gyűjteményben. Ötvenegy író ismeretlen kézírata sorakozik egymás mellett, ötvenegy ékes lap fekszik itt. A versek és prózák még sehol sem jelentek meg, ami különösen becsessé teszi a gyűj-

ményt. A jeles magyar költők írásaiból itt közlünk néhányat:

Királynő vagy a művészet országában. Két koronád van: egyik nemes szíved, másik ragyogó művészeted. Vadnay Károly.

Művészet!

A szellem legszebb virága,

Egy belső istenség nyilvánulása.

A művész maga alkotja világát

És egében leli boldogságát.

A művészet egy csupán; a különböző ágak

Mind édes gyermeki ugyanegy anyának.

Ugyanegy napnak fényesülött sugári

Melyek a szépség

Örök forrásából fakadának.

Oh, boldog, ki e forrásból merít!

Benne megdiósül az, ami földi rész,

És istenséggel telve teremtvé leszen.

Bulyovszky Lilla.

Midőn hallgattalak, először sajnáltam, hogy drámát és nem operát írtam.

Dopsa Lajos.

A dal az ut az égbe. Boldog vagy te, aki az utat mindennap megjáród.

Jókai Mór.

Egy nép lakik túl tengeren,

Hol délre lejt az Alpok alja,

Hol fűszeres völgy, rónaság

Az erdős Appenint urálja.

Hajdan dicső nemzet, ma rab,

S hogy lánc csörgését ne hallja

Énekek üzi bus neszét

S az ércig át enyhíti dalja,

Oh, hát dalolj nekünk...

Arany János.

Az ötvenes évek legjelesebb emberei: Josika báró, Eötvös József, Szász Károly, Egressy Gábor, Szigethy, Tóth Endre és még igen sok poeta verse van a könyvben. A hagyatékot Probst Málnyiné urnó adta át a kulturpalota könyvtárosának és azt azonnal leltárba vették.

Hatezer fogoly, száz ágyu.

Berlin, december 3. (Hivatalos) A nagyfőhadiszállás jelenti: Nyugati harc-tér:

Rupprecht trónörökös hadserege. Az angolok a holdfényes éjszakán folytatott heves pergetőz után tegnap reggel nagy erővel megtámadták Pas-schendalenál ettől délre fekvő állásainkat. Thüringiai és hesseni csapatok az ellenséget vitéz ellentámadással visszavetettek és 60 foglyot ejtettek. A támadások visszaverése után a tűz el-lanyhult, este átmenetileg jelentékeny erőre fokozódott. A Cambrai melletti csataterén a tüztevékenység a nap folyamán csak kevés szakaszon volt élénk. Este az ellenség a tűz erős tokozása után Inchy Bourlomb közt támadt. Heves közelharcokban visszavertük. Az ellentámadásban 9 ágyut és 18 géppuskát zsákmányoltunk. A november 30-ig ejtett foglyok száma 6000-re, a zsákmányolt ágyuk száma 100-ra emelkedett.

A német trónörökös hadserege. Az Argonnokban eredményes vállalkozásokból foglyokat szállítottak be.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Thamsen völgyben az ellenség a legutóbbi három napon légi harcban és a földről való lelövés folytán 27 repülőgépet és 2 kötött léghajót veszített. Müller-hadnagy 35, Büclot hadnagy 27 és 28-ik, Bongortz hadnagy 25. és 26-ik légi győzelmét aratta.

KÖZGAZDASÁG.

A Közgazdasági Bank tőkeemelése.

(Érdekközösség egy nemzetközi pénzcsoporttal.)

Az Aradi Közgazdasági Bank igazgatósága a mára egybehívott választmányának az intézet jövőbeni fejlődését és akcióképességének fokozását szolgáló javaslatait terjesztette elő, melyek a nagyszámban megjelent választmányi tagok élénk helyeslésével találkoztak.

Az igazgatóság által előterjesztett javaslatok szerint a háboru utáni gazdasági feladatok sikeres megoldásához nemcsak a pénzintézetek saját tőkéinek fokozására, hanem a majdan új alapokon meginduló külkereskedelem lebonyolításához kiterjedt összeköttetésekre, külföldi fontos bankpiacokon székelő üzletbarátokkal való együttműködésre lesz szükség.

Ily nagyarányú, a nemzetközi pénzpiac minden fontosabb városában részint közvetlenül letelepedett, részint közvetve érdekeltséggel bíró pénzcsoporttól az Aradi Közgazdasági Bank igazgatósága ajánlatot kapott egy szerződéses viszony létesítésére. Ennek értelmében a „Mercur váltóüzlet r.-t.” Budapesten, mely a K. k. priv. Bank u. Wechselstuben A. G. „Mercur” Wien, a Bank für Industrie u. Handel, Berlin-Darmstadt és a Schweizerischer Bankverein Basel, című intézetek által alkotott hatalmas Konzern tagja, az Aradi Közgazdasági Banknál részvényérdekeltséget fog vállalni és ezenfelül a pénzcsoport rendelkezésére bocsátja majd mindazon — bármily nagy összegű — tőkéket, melyekre ezenül az Aradi Közgazdasági Banknak szélesebb körre tervezett üzletvitelére folyamán szüksége leend.

Az Aradi Közgazdasági Bank igazgatósága az intézet részvénytőkéjét csak a mindenkori és megokolt szükséglet mérve szerint oltajtja felemelteni és így jelenlegi javaslatára részvénytőkének 1.200.000 koronáról 2 millió koronára leendő felemelítése mellett szól és a részvényesek érdekeinek szemelött tartásával a kibocsájtásra kerülő 4000 darab 200 kor. névértékű rész. ényt 3:2 arányban a régi részvényeseknek 220 koronás árfolyamra fogja felajánlani. Az esetleg le nem optált részvényeket a „Mercur” által alakítandó szindikátus veszi át, miáltal a kibocsájtás sikere eleve biztosított.

A választmány az eléje terjesztett javaslatokat egyhangú lelkesedéssel elfogadta és Máték Lajos dr. kir. közjegyző indítványára a választmány az igazgatóságnak a tranzakció gondos előkészítéséért, szint úgy Kenedi Ervin vezérigazgatónak, akinek kiváló konnexiói révén jutott az intézet az ismertett pénzcsoporttal való érdekközösséghez, köszönését, illetve elismerését nyilvánította.

A tőkefelemelést elhatározó rendkívüli közgyűlés december 16-ára hivatott egybe. A közgyűlési tárgysorozat szerint az igazgatóság egy taggal nyerend kiegészítést, ezen helyre a bankcsoport képviselőjében Chavanne Miksa, a K. k. priv. Bank u. Wechselstuben A. G. „Mercur” alelnöke fog jelölésbe hozatni.

Városunk pénzügyi és kereskedelmi életére határozott nyereséget jelent, hogy Chavanne Miksa, a haute finance tekintélyes tagja, értékes egyéniségével tevékeny részt fog venni az Aradi Közgazdasági Bank ügyeinek irányításában.

== **Hadikölcsönjegyzés.** Aradon ma a következő hadikölcsön jegyzések történtek:

A **Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja** a VII. hadikölcsön első időpontjának lezárása alkalmával alább közli azon nagyobb jegyzéseit, amelyek közzétételéhez a jegyzőfelek kifejezetten hozzá járultak: Steiner Vilmosné, földbirtokos neje 250.000, Gruncsity Mladen földbirtokos Battonya 210.000, (eddiggi összjegyzése 1.300.000 korona), Mezőhegyesi Ménesparancsnokság tisztjei és altisztjei (Hanák Sebestyén huszárszázados gyűjtése) 161.500, Arad sz. kir. város (részjegyzés) 155.000, Singer Antal 100.000, Stern Mór és neje Grünwald Heléna 60.000, Rudai 12 Apostol Bányatársulat tisztviselői nyugdíjalapja 50.000, Rudai 12 Apostol Bányatársulat általános társaságára 50.000, Fodor és Reisinger építész mérnöki irodája 40.000, Gyene Zoltán kir. ügyész 30.000, Weisz Mór és tiai (részjegyzés) 25.000, Ernst Emilné, főhadnagy neje 20.000, Mellinger József gyár-

igazgató 20.000, Cs. és kir. 33. gyalogezred tisztii segély alapja 14.200, Terney Ferenc 13.000, Lipschütz Mihály, a herceg Windischgrätz pincészetének disponense 11.000, Török Ferenc dr. és neje 10.000, Schwartz Boriska 10.000, Wertheimer és társai (Makó) 10.000, Neustadt Leó 10.000, Molitorisz Akos földbirtokos 7500 korona.

Az **Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál** a mai nap folvamán 459.300 koronát jegyeztek. A jegyzések végösszege a mai napig 4.256.050 korona.

Aradi Közgazdasági Banknál ma délig összesen 780.300 koronát jegyeztek.

== **Értékpapír árfolyamok.** Budapestről telefonálja tudósítónk. Az értéktőzsdén ma szilárd volt az iránzat. A záró árfolyamok a következők: Magyar Hitel 1263-1305, Osztrák Hitel 890-977, Agrárbank 967-995, Fabank 860-890, Hazai bank 604-625, Kereskedelmi bank 5845, Magyarbank 865-875, Viktória 1520-1550, Konkordia 840-850, Salgótarján 1110, Rimamurány 1056-1085, Ruggyanto 1099, Fegyvergyár 950, Klodild 657, Adria 1019-1060, Atlantika 1650.

== **Megérkezett a város korpája.** A város tudvalevőleg 100 métermázsa korpát kiutalását kérte a Korpaközponttól, hogy a város tejszükségletét biztosíthassa. Ma érkezett meg a városhoz a Központ utalvány azzal, hogy minden 2 liter tej után 1 kiló korpát juttasson a város a termelőknek.

== **Birtokosere.** Az aradi Termény- és Áruraktár R. T. eladta a 3973. és Nagybuszák pusztá 3. sz. tjkben felvett 12 hold 253 négyzetölve ingatlant 115.200 koronáért Jordánov Czvetkó és nejének. — Ruzs Demeterné eladta a Trombita-utca 7. sz. házat 4400 koronáért Genezinger Józsefnek. — Oroszi Györgyné eladta Sarló-utca 36. sz. házat 18.000 koronáért Kleman Antal és nejének. — Ozv. Preisich Henrikné, Friedrich Julia eladta az Aulich Lajos-utca 7a. sz. házat 28.000 koronáért Heimlich Adolf és nejének. — Mladin Istvan eladta az Illés-utca 12. sz. házat 4980 koronáért Papp Farkas Lajos és nejének. — Pretner Eteleka eladta a Wesselényi-utca 12. sz. házat 8000 koronáért Péczely Elek és nejének. — Goschi Ágnes eladta az aradi 8079. sz. tjkben felvett ingatlanát 6460 koronáért Kohut Pál és nejének.

== **A kereskedők a pamutrekviráló rendelet ellen.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Az Országos Kereskedő- és Iparos Szövetség vasárnap délelőtt a kereskedelmi kamara ülésstermében nagygyűlést tartott, amelyen állást foglaltak a most folyó pamutrekvirálás ellen. Határozati javaslatot fogadtak el a abban azt kívánják, hogy a rekvirálási rendelet hatálya alá csak olyan árucikk essék, melynek legalább 51 százalék a pamuttartalma.

== **Gabonabizományosok országos értekezlete.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti A kormány két évvel ezelőtt megállapította, hogy a gabonabizományosok minden mázsa beszerzett gabona után egy korona jutalékot kapnak. A bizományosok keveselik ezt a jutalékot s ezért vasárnap délelőtt az OMKe. értekezletet hívott össze a tőzsde társalgó termébe, amelyen Sándor Pál elnök kijelentette, hogy bár ő a Haditermény elnöke, mégis helyesli a bizományosok mozgalmát és azt, hogy a jutalékot egy koronáról két koronára emeljék fel. A gyűlés elhatározta, hogy küldöttség útján terjesztik elő kérésüket Wekerle miniszterelnök-nél, Serényi, Mezőssy és Hadik minisztereknél.

== **A soproni gázgyár beszüntette üzemét.** Soproni tudósítónk jelenti: A városigázgyár szénhiány miatt kénytelen volt üzemét beszüntetni. A város közönsége körében a gázvilágítás hiánya azért is nagy bosszúságot kelet, mert a városnak a közelben van egy szénbányája, mely havonként 450 waggon szenet termel.

== **Arad nem kapott kukoricát.** Ánnak idején felterjesztés ment Aradról a földművelésügyi miniszteriumba és e felterjesztésében a város 2800 sertés kihizlalásához szükséges kukorica kiutalását kérte. A földművelésügyi miniszteriumból a felterjesztésre ma érkezett meg a válasz, amely a kérelem teljesítését megtagadja és figyelmébe ajánlja a városnak azt, hogy olyan sertésbizalóval kössön szerződést, aki a sertések kihizlalásához szükséges kukoricával rendelkezik. A miniszteriumnak ezzel a döntésével kapcsolatban budapesti munkatársunk érdekes tudósítással szolgál. A tudósítás szerint Barabás Béla főispán az Arad részére bizalendő sertések kukoricája ügyében eljár a földművelésügyi miniszteriumban, ahol azonban a főispán kérését nem tudták teljesíteni, bármennyire is meg volt a referensben és a magában a miniszterben is a hajlandóság ahhoz, hogy Aradon segítsenek. Ellenben közölték a főispánnal, hogy Arad kérésével egyidőben érkezett a miniszteriumhoz Nagyváradnak egy felterjesztése is, amely ugyancsak tengeri engedélyezését kérte. A különbség a két beadvány között az volt, hogy amíg Arad egyszerűen a tengeri kiutalásáért irt fel, addig Nagyvárad megnevezte azt a termelőt, akinél 2000 darab sertés kihizlalásához szükséges tengerit már megvásárolta és a miniszteriumot csupán arra kérte, hogy a már lekötött tengeri megvásárlásához és elszállításához adja meg az engedélyt. Nagyvárad kérését természetesen teljesítették, Aradét nem, de figyelmébe ajánlották a főispánnak, hogy a jövőben hasonlóképen járjanak el Aradon is.

== **A petróleumellátás új rendje.** Budapesti munkatársunk telefonálja: Értesüléscím szerint komolyan tervbe van véve a petróleumellátás eddigi rendjének megváltoztatása és a készülő intézkedésnél először fog érvényesülni a legitim kereskedelemnek a háboruban annyiszor hangoztatott az az óhítása, hogy a közszükségleti cikkek forgalmát csak a kereskedelmi szervezet igénybevételével lehet lebonyolítani. Az ország kereskedelmi és iparkamarái mozgalmat indítottak ugyanígy és e mozgalmak során azt kérik a kereskedelmi miniszteriumtól, hogy a visszaélések megszüntetése érdekében a petróleumot ne a hatóságok útján, hanem a kereskedők útján hozza forgalomba, természetesen megfelelő ellenőrzés mellett. Kihátás van rá, hogy ez az akció rövidesen eredménnyel is végződik.

== **Rekvirálták a szalámigyarak készletét.** Szegedről jelenti: A közlelmezési miniszter rendeletére ma megjelent a rendőrség két szegedi szalámigyárban és lefoglaltak jelentette ki az összes szalámikészleteket. Mától kezdve a szalámigyarak a közlelmezési miniszter engedélye nélkül nem adhatnak ki egy rud szalámit sem és nem is szállíthatnak. Ez a rendelkezés semmicsetre sem jelenti azt, mintha a szalámigyarak most már beszüntethetnék üzemüket, sőt elenkezőleg ezenül a Haditermény utal ki nekik sertéseket feldolgozásra, de viszont a szalámigyarak csak a közlelmezés részére dolgozhatnak, illetőleg a Haditermény utasításai szerint szállíthatnak szalámít.

MOZI.

Mozikritika. A Jókai regényéből filmdarabbá feldolgozott Fekete gyémántok-nak második részét vetítette ma az Uránia. Különös, hogy míg az első rész artisztikus szépsé-

gekkel bővítködött s igyekezett a gyönyörű regény szépségeit lehetőleg visszaadni, addig a második rész sem felvételeinek tisztaságát illetőleg nem elégíti ki a jogos kívánalmakat, sem feldolgozásában nem szerencsés. Először is meghamisítja Jóhai történetét, másodsor a főszerepből kivéve csupa rossz színészel dolgozik. De erről aztán igazán nem tehet az Uránia...

* **A mozilroda hírei.** A fekete gyémántok. (Jóhai regényének II-ik része az Urániában.) Az a páratlan érdeklődés, amellyel a közönség Jóhai regényének első részét kísérte nemcsak hogy megújult, hanem nagy mérvben fokozódott, mert a közönség most látja, hogy Jóhai meséje miocsa mesés kincseket rejt magában a mozi részére. Ha zarándoklás folyik a moziban egy-egy Jóhai-képhez, azaz nincs mit csodálkozni. Mindenki, aki már egyszer olvasott Jóhait, él a vágy megegyeszer elolvasni azt. De kinek van erre, a mai napok szörnyű robotjában ideje és idegze? — Eppen azért, jól jön, hogy a mozi nyújtja Jóhai örökszép klasszikus produkeioit. A filmről csak annyit kell elmondani, hogy művészi és technikai tekintetben felülmúlja még az első részt is és Budapestnek ennek a második résznek még nagyobb sikere volt az elsőnél. Így ez kétségtelenül ennek tulajdonítható. Mindaz, amit a film első részéről elmondottunk, áll a másodiknál is. A közönség megítélte az első részt, és tegnap ítélkezett a második rész fölött is. „Raskolnikow,” Dostojewsky világhíres regénye, melynek egyik főszerepet R. Tóth József, az aradi Nemzeti színház tagja játssza, legközelebb az Urániában.

Nagy detektív-dráma az Apollóban. Hét-

főn került bemutatásra az Apolló színházban a „Lord Löven végzete” című négyfelvonásos detektívdráma. Az Európaszerte közismert Rudolf Meiner rendezte ezt a kiváló technikájú filmet, mely első jelenetétől kezdve mindvégig lenyűgözve tartja a közönség érdeklődését. Nem a közönséges és mindenki által ismert film trükkökkel készült ez a szenzációs sikerű mozidráma, hanem a világhírű regényíró, Conan Doyle nagystíli detektívregényeinek mintájára, tisztára logikai alapon épül fel a néző szeméi előtt. Váratlan, de azért nem természetellenes fordulatok hihetetlen gyorsaságban követik egymást. A címszerepet Hanny Mierendorf játssza, aki Harry Higgenek, a kitűnő detektívnek a szerepét frappáns hatással alakítja. A spontán fordulatokban gazdag szerep remek alakítása Hanny Mierendorfnak. Olyan egyszerű közvetlenséggel, annyi ügyességgel és oly nagymérvű komoly művészi törekvéssel még detektív dráma címszerepét eddig senkisémm játszotta. A kiváló kép kedden utoljára kerül vetítésre.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi december 4-én, kedden

C. Bérlet.

C. Bérlet.

Sztambul rózsája.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté este fél 8 órakor.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

CSAK RÁDIUM

SÓSBORSZESZT

használjunk test és egészség-
ápolásra.

Nagy üveg ára ...	12.—
Közép üveg ára ...	6.30
Kis üveg ára ...	2.20

Gyártja:

A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszfinomító Részvénytársasága

Nagykanizsán. 4981

Képviselet: Erényi Tivadar, Arad,
Deák Ferenc-utca 39. Telefon 11-48. sz.

Egy ügyes fiu kifutónak

nyomdánkban jó fizetéssel felvétetik.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Teljesen önálló mérlegképes könyvelő

perfekt magyar, német, horvát, szerb levelező, elsőrendű kereskedelmi dispozitív képességekkel, prima referentiákkal

mielőbbi belépésre ajánkozik.

Érdeklődő cégek kéretnek szives felhívásukat „S. 7200”
alatt a lap kiadóhivatalába intézni. 8174

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vértképző
gyógybor, vérszegények, láb-
badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne
a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis
palack ára: 4 korona — fillér.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer,
finom fűszeres ízű, zson-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor.
Gyomorbetegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-
lva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most
nehézsen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge
emésztésűk igen ajánlható. Egy palack-ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécs-
ben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesitem a n.
é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.**
egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet**
nyitattam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem bete-
geimet, foghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás útján.) Aranyhidak, arany-
koronák, mindennemű kaucuk fogazatok, szájpadiás nélkül és légkamrával.
Arany, ezüst, amagán, porcellán és cement tömesek (plombák), mészékeket díj-
szabás mellett készíttetnek. Becses partfogását kérve tisztelettel **Mohr**
Jeannetta, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: a. e. 8-12-ig, d. u. 2-7-ig.
Vidéktelek 24 órán belül kielégíttetnek. 401

Fehér, száraz

házi szappant

nagyobb mennyiséget vásárol

Hajós Árpád gyógyszerertára

Arad; Andrásy-tér 22. sz.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaletük

kiirtására legjobb szer a **PETRIS**
folyadék, ára 2 kor. és **HADAR**
hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében pá-
ratlan szerrel minden alkalmat-
lan szőrejt aro, nyak vagy karok-
ról, stb. minden fájdalom nél-
kül pár perc alatt okvetlen el-
távolítható. Ara utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád

Arad, Andrásy-ut 22. szám.

Mikulásra beszerezhet

**Krampuszt,
Bonboniert,
Cukorkát,
Csokoládét.**

Gábor Miklósnál

Arad, Andrassy-ter 18. sz.
Salacz-n. sarok. Telefon 10 59.

Feltételeink

amortisációs kölcsönökre, ház és földre:

95. arfolyammal 50 évi törlesztésre K	5 22
" " " " " " " " " " " " " " " "	5 56
" " " " " " " " " " " " " " " "	5 83
97. arfolyammal 50 évi törlesztésre K	5 43
" " " " " " " " " " " " " " " "	6 02
" " " " " " " " " " " " " " " "	6 98
" " " " " " " " " " " " " " " "	9 40
99. arfolyammal 50 évi törlesztésre K	5 86
" " " " " " " " " " " " " " " "	6 41
" " " " " " " " " " " " " " " "	7 31
" " " " " " " " " " " " " " " "	9 70

Ugyanitt földök, szőlők, házak adás-vétele közvetítotik.

Ugyanitt megbízások kéretek.

Szűcs F. Vilmos

a nagyszabeni földhitelintézet képviselője
Arad, Karolina-utca 10.

Január hó 1-től

uradalmi

tej- és tejszín

hirdettetik

8204

eladásra

maximált áron, nb feladó állomás, vevő saját kannájában. Pályázatok e lap kiadóhivatalához kéretek.

Viszketegséget,
sömör, ruh leggyorsabban emulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti

„BARNÁ ZSIR”
Műcsen szaga, nem p. s. k. l. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fiesch-féle kerjük. Próbá tégey 1.00 k. nagy tégey 8.— k. Családi tégey 9.— k. Kapható Aradon, Hajós Arpad gyógyszerárában, Andrassy-ter 2. 7151

6671—1917.

Pályázati hirdetmény.

Az Ópálos és Újpálos községekből szervezett ópálosi körjegyzői szövetkezetben lemondás által megüresedett körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása a következő:

- 1 Törzsületés: 1500 korona.
- 2 Természetben kiszolgáltatót 41 köbm. tűzifa és 33.6 szén.
- 3 19 hold 1343 négyzetű kiterjedésű szántóföld, rét és kert haszonélvezete, mely után az adót a körjegyző fizeti.

Tisztelettel értesitem Aradváros és Aradmegye n. é. közönségét hogy a Deák Ferenc-utca 29. szám alatt a volt Osizmadia-féle

vendéglőt

(a Balaton-kávéház mellett) megnyitottam. Kötöny konyha. Abonensek elfogadjatnak. Tisztán kezelt italok.

Nagyrabesült pártfogásért esedezik
Löfkovits Rózsika.

Matteine-féle

patkány és egérirtás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérirtáshoz ajánlok patkány- és egérirtó-szert. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérirtó-szere, csak patkányt és egert öl. Ligez, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérirtó-szert bacillus

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 12 K

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 20 K

„Matteine”

vegyészeti laboratórium
Arad, Boros Beni-ter 1 szám
Dr. Ispravnik-ház.
Telefon 10—46. 301

10099—1917. pm.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala a hadijótékonyosság nemes ügyének előmozdítása érdekében a koronázási domb történelmi nevezetességű földjét izléses kivitelű üvegkoronába kívánja hozni és az eladásból befolyt jövedelmet a harc téri hős katonák özvegyei, árvái és a rokkantak alapjának gyarapítására fogj fordítani.

Az üvegkoronák mintája hivatalomban megtekinthető és 10 korona árban hivatalom által megrendelhető.

Felhívom a város hazafias közönségét, hogy a nemes célu mozgalmat magáévé tegye, az igen szép kivitelű koronázási emlékművet a pénz beküldésével mielőbb rendeljék meg.

Arad 1917. október hó 16.

Varjassy, polgármester.

Használt ólom megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Máriaradnai járás főszolgabírája.

4. Természetbeni lakás.

5. Magánmunkálatok szabályrendeletileg megállapított díjai. Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az előirt képesítésüket és az eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelendő pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi december 15-ig annyival inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választást folyó évi december hó 20-án fogom az ópálosi körjegyzői székházban megtartani.

Máriaradna, 1917. december 1.

Salacz,
főszolgabíró.

Az

Egyházi Műkereskedés

(Weitzer-utca 2. sz.)

nagy karácsony vásárja megkezdődött.

Dus választék a legmészebbmő igényeket is kielégítő művészi szentképekből, képeslevelező-lapokból, szobrokból, keresztekéből, rózaafüzérekéből és a legfinomabb kötésű magyar és német imakönyvekből.

Ezenkívül naptárak, levélpapírok, írószerek, igen szép karácsonyfa-diszek és karácsonyi ajándékoknak alkalmas jó könyvek és gyermekjátékok szintén nagy választékban kaphatók.

Önkéntes árverés.

Néhai Justh Gyula tornyai (Csanádm.) gazdaságában be beadás folytán fölöslegessé vált gazdasági eszközök u. m.: cséplőgép, aratógépek, vetőgépek, rostak triörök, ekék, szekerek, kocsik, hámozók, szerszámtárak, macilla, dohányzsineg, kukák, morzsológok, szecsavágó, répavágó stb. stb. december hó 8-án délelőtt 9 órakor, esetleg folytatólag 9-én Tornyán önkéntes árverésen eladatnak. E özetes értesítés esetén érdeklődőket 8-án reggel 8 órakor a battonyai állomáson kocsni várja. Ökrök és csikók az árverést megelőzőleg is ugyanott szabadkézből eladatnak.

8093

Ingyenes Tea kostoló a citromiz főraktárban.

Kórházak, fogolytáborok munkás telepek és élelmezők figyelmébe!

Vélelkeztetés nélkül bárki megkóstolhatja az általam forgalmazott kiváló zamatú rumos tea pótót. A tea pótó igazi rum és tea zamatja által teljes mértékben a drága rumot és teát. Két kávéskanál pótót bele öntünk a már az uszaira felszerelt tiszta forró vízbe. 1 kgr. megfelel 200 adag kiváló ízű teának. ára 25.— korona. Levelebb mennyiségben is kiszolgáltatik. Kapható Herkovits-féle citromiz főraktárban. Viszonyeladók számára. 8259

Deák F. utca 29. Telefon 989

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden sor hirdetés ára 20 fillér. Vas-
tagabb betűkkel 40 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat
aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 10 sorig 2 ko-
rona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 4,30 óráig ve-
szünk fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét,
amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„Hilffegátalan urlemberek”
levele van. 8247

„Halmontolatlan üzleti ügy”
Lapját későn kaptam, újabb határidőt
kérek. Ajm. 8246

„Széke gyerektől”
levél van a kiadóban Katóka részére. ké-
rem átvenni. 8236

„Nemes any”
jeligere levél van. 8237

32-as katonának
levele van a kiadóban. 8239

Uri ember
barátságát keresi fiatal, csinos leány, ki
ot támogatná. Jelige „Szerény” e lapban
jelozve. 8233

Szép, fiatal urleány,
megismernéne idősebb uri emberrel, ki
ot nemileg támogatná. Leveleket „Hálás
leány” jeligére a kiadóba kérem. 8238

Fiatal
hadiorvezg. üzletességes ösmeretséget
kötne hozzávaló urlemberekkel, ki anyagi-
lag támogatná. Leveleket „Hadiorvezg”
jeligére kér. 8261

Intelligens
szép urleány, barátságát keresi jólelkű
urlemberekkel, ki ot nemileg támogatná.
„Türelmet” jeligére. 8262

Alkalmazást keres.

Deutsches Fräulein
jung. intelligent im Hauslichen tüchtig
sucht Stelle zu kleineren Kinder. Adresse
verlangt in Administration. 8249

Intelligens
megbízható leány kezdő pénztárnoknői,
megfelelő állást keres. „Pénztárnoknői”
jeligére. 8263

Gyakorlattal bíró
komoly nő, pénztárnoknői vagy egyéb
bizalmi állást keres. Cim a kiadóhiva-
taltban. 8264

Alkalmazást nyer.

Intelligens urinő,
háztartásnői minőségben alkalmazást
nyer. Cim a kiadóban. 8234

Ügyes kiscsalgó leány,
azonnali belépésre kerestetik. Cimket a
kiadóba kérek leadni. 8235

Gyerm- és gépirónő, 8258
tanuló-leány és beltű szelga felvé-
tetnek Kerpel Izso könyvkereskedésében.

Vizsgáztató gépész
Nemzeti belépésre kerestetik. Schwartz,
Márzradna. 8182

Gyakorlattal bíró,
állandó alkalmazást nyer az Aradi Köz-
löny szerkesztőségében. Jelentkezni lehet
délután 5-7 óra között. 8000

Nyomdász-tanulóknak
felvétetik két fiu, kik a 14. évet betöltöt-
tek és legalább 6 osztályt végeztek. Bő-
vebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

Kiadó
két utcai szoba külön bejárattal, butor
nélkül, esőleg kényes használattal. Cim
a kiadóban. 8245

Vétel és eladás.

Dívtalos nagy kabát,
fiatal leány részére, gyász miatt, ugy-
szintén férfi télikabát, jutányosan eladó.
Szabadság-tér 18. sz., l. e., 14. a. 8240

Egy
teljesen berakott antik nagy ezalon asztal
és egy nagy kép eladó. Cim a kiadóhiva-
taltban. 8242

Egy
Meteer kályha eladó. Deák Ferenc-u. 37.
Sokszobos-vezeték ület. 8248

Jókarban lévő
pianino eladó. Cim a kiadóban. 8250

Köveset
használt és új férfi ruhák és egy bőr téli-
kabát eladó. Megtekinthető Bocskay-tér 3,
ajtó 15. 8257

Részben
teljesen új csacsamó kolengye eladó.
Hindenburg-ut 13, l. e. a., állomásnál
szemben. 8256

Egy tábla
házi szappan eladó. Cim a kiadóhiva-
taltban. 8260

Egy fias fajkocsi
hét malaccal eladó. Kasza-utca 1. 8259

Eladók
Foxterrier kölykök, plusz kabát, vaszon,
fehértömök, nyest muffs, selyemalsók.
Hal tér 7., emelet. 8265

Baromlivész
elleni szer „Tikín” kapható egyedül Wajdits
gyógyszertárban, Ferenc-tér. Kis üveg 1-90
kor., nagy üveg 3-50 kor. 2847

Hagyományot
makói óriás, valamint petrezselyem
és egyéb magvakat, ugyszintén edes ne-
mes termadugványt, melyek csira-
képeségeért, fajtisztaságáért felelőssé-
get vállalunk, legelőcsőbb napi áron szál-
lítunk. Termék maximumális áron adunk
el. Aradigatnál Rézvénytársaság,
Makó. 6621

Eladó
egy nyitott kocsi. Megtekinthető Asztalos
Sándor-u. 6. sz. Vizszerező ületben. 8153

Használt,
jókarban lévő butár eladó. Megtekinthető
Perényi-utca 16-18., házszámánál. 7946

Eladó
korsó lükkör, varrógép és egyéb butorok.
Cim a kiadóban. 8171

Használt ólom
megvétele kerestetik. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 7892

Ingtalan.

Fiórián-utca 35. számú ház,
szabadkézből eladó. Bővebbet Thököly-
tér 4. sz., a vendéglősnél. 7199

Pargy Lajosné-utca 93. számú
jókarban lévő ház, haláleset miatt, olcsón
eladó. Cim a kiadóban. 8052

Eladó
Magyar utca 12. számú ház. Ertakozni
Thököly-tér 3. 8114

Adományos kisebb bérlés
a központban három modern lakással
eladó. Cim a kiadóban. 8189

Oktatás.

Correpetitort
keresek I. realista és I. kereske-
delmista tanuló mellé. Cim a kiadó-
ban. 8179

Különféle.

Manikűrözést,
pedikűrözést vállalok. Házhoz megyek.
Mezey Józsefné, Farkas-u. 14. 8244

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részere felvétetnek
a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-u.,
Barna Béla hirdetés és hírlapirodájában
Zrínyi-u. és a Kossuth-utcai papírüzlet-
ben.

Gyógyászat.

Hehs Vasss chinabera.
Suverén szer vérszegénység, sápkór, szé-
dülés, a vérszegénységből eredő ideg-
bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak,
láz, általános gyengeség ellen. Páratlan
vértépző és vérjavító, biztos övszer ma-
larikus fertőzések- és minden infektióból
eredő meg- betegedés ellen ugy fejtöt-
teknek, mint gyermekeknek. Ára 5.- kor.
Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

A drága vanilliat
teljesen pótolja a pompás zamatu Vanil-
lon, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrászok-
nak, vendéglősöknek nélkülözhetetlen. Föld-
es gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Rüh és viszketegség
elleni fehér kenőcs kapható egyedül
Ferenc-téri Wajdits-gyógyszertárban. Kis
fegyél 2 korona, nagy tégely 3 korona 50
fillér. 6171

Az anjel
fájdalomcsillapító Bengue balsamot telje-
sen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalom-
csillapító balsam, teljesen azonos össze-
tételű, mint a Bengue liniment. Ára 2
korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógy-
szertár. 12

PILLANAT ALATT

a cipőre fel és lecsátolható, szabó-
lyozható kisebbre és nagyobbra, s így
egy pár védővel több pár cipő éve-
ken át megvédhető. 8152

Szabadalmazott talpvédő.
férfi, női és gyermek cipőre párja
7 korona 50 fillér.

Ha cipőjén talpvédőt visel,
talpaltatni soha sem kell.

Hoffmann Sándor
oégnél Arad, Andrassy-tér 20. szám.
Vizszerező ületnek árkedvezmény.

Kerestetik

egy okleveles gözeke

tőgépész

január hó 1-i belépésre,
ki egyuttal motorok és villany-
szereléshez is ért. Kérvények e
lap kiadóhivatalához kéretnek. 8208

Meghívó.

Az Aradi Közgazdasági Bank R.-T.

t. részvényeseit folyó évi december hó 16-án délelőtt 10^{1/2}
órákor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat

1. Az igazgatóság javaslata a részvénytőkének 1,200,000.—
koronáról 2,000,000 koronára leendő felemelése és a kibocsátandó
részvényekért befolyó összegek hovaforrdítása tárgyában.
2. Az alapszabályok 7., 25. és 29. §§-ainak módosítása és az
igazgatóság felhatalmazása a cégbíróság által az alapszabálymó-
dosítások tárgyában netalán kívánt változtatásoknak saját hatáskör-
ében való elintézése iránt.
3. Egy igazgatósági tagnak az 1917. üzleti év végéig terjedő
időtartamra és egy felügyelő-bizottsági tagnak az 1918. üzleti év
végéig terjedő időtartamra való megválasztása.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak,
felkérjük, hogy részvényeiket, illetve azokról szóló közhatósági
vagy nyilvános számadásra kötelezett hitelintézeti letéti igazolvá-
nyaikat folyó évi december hó 12-ig délelőtt 12 óráig az intézet
pénztáránál Aradon elismervény, ellenében letéteményezni szives-
kedjenek.

Arad, 1917. december 3.

Aradi Közgazdasági Bank R.-T.
igazgatósága.

8241